

WIJ

WIJ

Een uitgave van het
Vlaams Pers-, Radio- en
TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:

Maurits van Liedekerke

Redakteuren:

Tom Serkeyn

Peter Dejaegher

Sekretariaat:

Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redactie op prk. 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel

Tel. 02/219.49.30

Fax: 02/217.35.10

Jaarabonnement 1.200 fr.

Halfjaarlijks 700 fr.

Driemaandelijks 400 fr.

Los nummer 33 fr.

Verantwoordelijk uitgever:

Bert Anciaux,

Barrikadenplein 12,

1000 Brussel

Reklame:

Karel Severs, tel. 02/219.49.30,

toestel 231

(s voormiddags) of privé,

Alsebergsesteenweg 797,

1653 Dworp.

Tel. 02/380.04.78.

NA SOMALIE, RWANDA EN
EX-JOEGOSLAVIE

DE VERLOREN EER VAN DE VN

Terwijl VN-gezanten in Bosnië met de Bosnische Serviërs onderhandelden over een staakt-het-vuren, zetten de Bosnische Serviërs de belegering van Gorazde verder, totdat de stad, door de VN tot vrije haven uitgeroepen, in huyn handen viel. De Belgische para's kijken verbitterd terug op hun avontuur in Rwanda. Ze verbrandden hun blauwe mutsen. Ze schuiven de verantwoordelijkheid voor de moord op tien van hun kollega's in de schoenen van de VN. Want "als we ons aan de bevelen van de VN hadden gehouden, waren we afgeslacht", vertelde de bevelhebber van "Silver Back". Na het debacle van Somalië, waar men ondanks de inzet van grote middelen klan-leider Aïdeed niet te pakken kreeg, na de voortdurende vernederingen in ex-Joegoslavië en de onmacht in Rwanda hebben de Verenigde Naties als wereldgendarme alle krediet verloren.

De kloof tussen een VN-resolutie in theorie en een VN-resolutie in praktijk kon niet duidelijker aangetoond worden dan met de woorden van de Belgische bevelhebber, noemde een krant terecht. Gezaghebbende professoren heke-

len de trage besluitvorming binnen de logge VN-bureaucratie. Hoe kan die besluitvorming anders dan traag en log zijn, in een organisatie met 184 lidstaten, waarvan er dan nog slechts 6 in 1993 hun volledige bijdrage betaalden en die allen hun eigen

Belgische para's als blauwmuts in Rwanda. Ze moesten toezien hoe slachtpartijen georganiseerd werden. En tien van hun kollega's lieten omwille van het restriktief VN-mandaat zelf het leven.

soevereiniteit prioritair stellen. Zo kan het in ieder geval niet verder, zegt men in koor. Welke zin heeft het een vrije zone uit te roepen die door een strijdende partij straffeloos met de voeten getreden kan worden? Welke zin heeft het blauwhelmen te sturen als die de vrede niet kunnen of mogen bewaren? Als ze in plaats van een oplossing te

brengen net een bijkomend probleem beginnen worden, zoals de gegijzelde blauwmutsen in ex-Joegoslavië.

Veel keuze is er nochtans niet. Als men er niet in slaagt om geloofwaardig over te komen, kan men evengoed alle blauwhelmen terugroepen. Dan moet de internationale gemeenschap alle brandhaarden laten uitwoeden. Dan geldt overal opnieuw het recht van de sterkste. Kijkt men toe wanneer mensen elkaar gruwelijk afmaken. En doet men zaken met de overlevenden wanneer de rook is opgetrokken. Of wat doet de VN anders in Rwanda en Bosnië?

Het alternatief is echter evenmin aantrekkelijk, want dat kost in de eerste plaats handenvol geld: dan moeten de VN-blauwhelmen de macht en de middelen krijgen om niet te laten betijen, om de hooggestemde resoluties ook af te dwingen op het terrein, om de onschuldigen en burgers effectief te beschermen. En in de tweede plaats kost een geloofwaardige VN-politiek ook mensenlevens. De tien afgeslachte para's zouden er wel eens honderd kunnen zijn, wanneer er echt gevochten moet worden. Welk land wil dan nog troepen leveren?

Er wordt nog maar eens gepleit voor de oprichting van een vaste VN-interventiemacht. VN-sekretaris Boutros Ghali pleitte al in februari van vorig jaar voor de oprichting van zo'n permanente vredesmacht. Hij kreeg hier en daar wat bijval. Maar daar bleef het bij. (pdj)

EERST DIT

De gebeurtenissen in Ruanda, Bosnië en Zuid-Afrika leggen de zieke plekken bloot van een maatschappij waarin samenleven van meerdere volkeren onmogelijk blijkt te zijn. Om de uitbarstingen van geweld in deze gebieden een beetje te begrijpen kan men niet voorbij aan dat samenlevingsprobleem, men moet de oorzaken ervan onderkennen en pogen weg te nemen.

Wij, Vlamingen weten hoe moeilijk samenleven met andere volkeren in één staat is. Er is een lange weg nodig geweest om tot een relatieve rust te komen. Splitsing van unitaire overheidsstructuren en politieke partijen was nodig om deze „vrede“ te verwerven. De huidige opdeling van België is verre van volmaakt, voldoende genoeg echter om niet meer tot pijnlijke confrontaties te komen. In besturen waar de nationaliteiten met mekaar moeten samenwerken wil het nog wel eens stremmen, Brussel is

daar het jongste pijnlijke voorbeeld van.

In Joegoslavië, dat een samenraapsel van volkeren was, barstte een schijnbaar ideale maatschappij uit mekaar en werd samenleven vlug bloedige oorlog. Nooit was er ook een ernstige poging ondernomen om conflicten uit een onverwerkt verleden op te lossen, om het land een duidelijke en voor iedereen eerlijke, federale structuur te geven. Onmacht om tot een vreedvolle samenleving te komen werd uiteindelijk geweld. *Geweld is onmacht.* Het zou een les moeten zijn.

Maar wat staat Europa te wachten als Athene niet ophoudt stokebrand te spelen in Makedonië? Als Belgrado de greep op Kosovo niet mildert? Als Albanië zich niet kan herstellen van een decennialange kommunistische dwingelandij?

In Ruanda is het samenleven tussen Hutu en Tutsi onmogelijk gebleken en op vreselijk geweld uitgedraaid. In beide volksgroepen haalde de harde lijn het op zij die een vergelijk wilden. In Burundi lijkt het nauwelijks beter.

Wil men uit die impasse geraken zullen mensen van goede wil moeten opstaan die een samenlevingsmodel willen in plaats van de harde confrontatie zoals vandaag bezig is. 100.000 doden, evenveel ontneemden.

Voorwaarden voor zo'n model is wel dat de samenlevende volkeren op voet van gelijkwaardigheid staan en elke onderdrukking wordt uitgesloten. Eens te meer is gebleken dat staatsnationalisme geen goede oplossing biedt.

Van staatsnationalisme hebben de Vlamingen hun deel gehad, het nationaliteitenconflict in België kon nooit worden opgedoekt tot zolang de identiteit van de volkeren werd miskend. Dat is in andere, vergelijkbare staten ook het geval. Staatsnationalisme is imperialisme en leidt onvermijdelijk naar conflicten en uiteindelijk naar oorlog.

Staatsnationalisme staat haaks op het democratische volksnationalisme dat steeds door de Volksunie werd gehuldigd.

Ons nationalisme werd uiteindelijk de basis voor de federale

staatsvorm die België nu kent.

Wil Ruanda uit de ellende geraken dan zal het een soortgelijke weg moeten opgaan.

Hoe veel ingewikkelder is het probleem van Zuid-Afrika waar zoveel volkeren moeten samenleven! Het Zuid-Afrika dat er na de verkiezingen van 27 april a.s. zal komen dreigt, als het een unitair bestuurde staat wordt, een catastrofe tegemoet te gaan. Het heeft geen zin er een blank imperialisme door een zwart imperialisme te vervangen.

Slechts wanneer in een samenleving iedereen – hetzij als volk, hetzij als individu – evenwaardig wordt behandeld is langdurige vrede mogelijk. Vormen van materiële en/of geestelijke verdrukking blijven generaties lang onverwerkt, leiden naar wrevel en monden uit in opstand en oorlog.

Demokratie kan van continent tot continent sterk verschillen, daar zijn historische verklaringen voor. De waardigheid van mens en volk, hun recht op vrede en geluk, daarentegen zijn echter ondeelbaar!

Maurits Van Liedekerke

■ Bij de begrafenis van de in Rwanda afgeslachte para's maande een rouwende echtgenote de regering aan geen rode of groene mutsen nog met een **blauwe muts** op humanitaire zending te sturen. De kollega's van de tien vermoorde parakommando's van het peloton mortieren van Flawines hebben na de moord op hun makkers hun blauwe muts verbrand.

■ Precies op het ogenblik dat in Brussel een eerste regeringsberaad plaatsvond over de Rwandese crisis, dirigeerde minister van Buitenlandse Zaken **Claes**, op "diplomatieke reis" in Roemenië, een **symfonie** van César Frank in Boekarest. Zo meldde *De Standaard*. Moest hij niet zo snel als mogelijk terugkeren toen hij vernam dat de presidenten van zowel Rwanda als Burundi waren vermoord?, vraagt de krant zich listig af.

■ En citeert uit het verslag van het concert in de krant *Jurnalul national*: Claes keerde naar België terug, terwijl hij passages van de *Eroica* van Beethoven neuriëde, als een **eerbetoon** aan de gesneuvelde blauwhelmen.

■ De Brugse advocaten en magistraten kregen desgewenst 10 tot 20% korting als ze tankten bij de witte pompen van **Petros**. De Brugse orde van advocaten stuurde enkele jaren geleden haar leden een omzendbrief om hierop te wijzen.

■ Er komt geen verplicht sluitingsuur voor kaffees en dancings in de Noorderkempen. Dertien burgemeesters hadden dit vroeger nochtans afgesproken. Toen maandag die overeenkomst in een akkoord gegoten moest worden, waren er vier van mening veranderd. Waarop heel de discussie maar gesloten werd.

■ PS-kamerlid **Alain Van der Biest** verzaakt aan een plaats op de lijst van de gemeenteraadsverkiezingen. Van der Biest is burgemeester van Grâce-Hollogne.

■ Volgens een gewezen hoge KGB-officier hield de Amerikaanse fysicus **Robert Oppenheimer**, door velen beschouwd als de vader van de atombom, de Sovjets op de hoogte van de vooruitgang van het onderzoek.

■ Vlaams minister van Openbare Werken **Kelchtermans** heeft de mogelijkheid geopperd om de Liefkenshoektunnel over te nemen van de partikuliere aandeelhouders. Zij zitten in moeilijkheden omdat de tol te weinig oplevert. Dat is het gevolg van de slechte verbindings naar de tunnel. Volgens de aandeelhouders ligt de schuld daarvoor bij de overheid.

DF-KONGRES

Op het Davidsfonds-kongres onder het motto *Zin in spiritualiteit* hield ook Davidsfonds-voorzitter **Lieven Van Gerven** een toespraak. Volgens de DF-voorzitter is de nieuwe grondwet geen eindpunt, maar wel een mijlpaal op weg naar ons doel: een zelfstandig Vlaanderen. Daarom mankeert er nog wat aan de hervorming van onze instellingen. Zo beschikt Vlaanderen nog steeds niet over eigen fiscale inkomsten en een eigen sociale zekerheid. Vlaanderen is vervolgens geen lidstaat van de Europese Unie, en staat machteloos in een Europa van economische grootmachten. En er is nog steeds de dreiging van het frankofone imperialisme.

Van Gerven lichtte eveneens zijn standpunt toe over de relatie Vlaamse beweging-Vlaamse politiek. De eerste moet samen met de Vlaamse regering en het Vlaamse parlement strijd voeren. Er dient loyaal maar kritisch samengewerkt worden. De Vlaamse beweging moet invloed trachten uit te oefenen door de kracht van het woord en de overtuiging, en niet door middel van de macht zoals de politieke partijen. Die partijen zijn trouwens op de terugweg en de Vlaamse burger lijkt er almaar moeilijker zijn weg in te vinden.

Van Gerven riep ook op tot amnestie, in de zin van *kwasi-algemene uitwissing niet van de schuld of de rechtspraak, maar van de straf, dus van de gevolgen van de rechtspraak*. Volgens Van Gerven kan alleen de Belgische staat de weg naar verzoening inslaan. *Indien de staat niet met één stem wil spreken, maar slechts met een balve, omdat Wallonië en dus België na 50 jaar nog hardnekkig neen blijven zeggen, dan zal ook de verzoening gesplitst worden en zal zij tot stand komen met Vlaanderen alleen.*

BRUSSEL...

De man die verleden week nog veroordeeld leek te zullen worden voor racistische uitspraken

over de Vlamingen, zal nu toch burgemeester worden van Brussel. Freddy Thielemans heeft voldoende handtekeningen achter zijn naam kunnen verzamelen om burgemeester te kunnen worden. Bert Anciaux heeft zijn handtekening geweigerd aan Thielemans (zie WIJ nr. 15). De VU-voorzitter blijft wel schepen in het door Thielemans geleide kollege. En Anciaux blijft eveneens zijn bevoegdheden als schepen (juridische zaken, nutsvoorzieningen en energie) behouden.

Sommigen begrijpen dit niet, en vinden dat Anciaux niet in hetzelfde kollege kan zitten als iemand die gezegd heeft dat een Vlaming als burgemeester van Brussel onaanvaardbaar is. Brusselse VU-ers menen daarentegen dat Anciaux zeker nu moet blijven zitten, al was het maar om waakhond te spelen in het schepenkollege. Bovendien zou ontslag nemen als schepen betekenen dat het beleid dat Anciaux probeert te voeren niet verdergezet wordt.

Freddy Thielemans kan dus zonder problemen waarnemend burgemeester Ferdinand Lefere opvolgen tot na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober. Het lijkt niet erg waarschijnlijk dat Thielemans ook burgemeester zal blijven in 1995, wanneer de nieuwe gemeenteraad voor het eerst samenkomt. Vooral de naam van ridder **Xavier de Donnéa** (PRL) doet de ronde als de toekomstige burgemeester van de hoofdstad.

...NAAR DE DONNEA?

Nochtans is de figuur De Donnéa ook al niet onbesproken. Zijn naam werd onlangs genoemd in een schandaal. In het weekblad *Knack* (30 maart jl.) werd melding gemaakt van een veroordeling van de Belgische staat tot het betalen van een schadevergoeding van 16 mil-

joen frank in verband met een legerkontraat, in 1986 afgesloten door de toenmalige defensie-minister De Donnéa. Het betrof een zaak die aan het rollen gebracht werd door een interpellatie van toenmalig VU-senator **Oswald Van Ooteghem**.

Het Oostendse bedrijf Ives had zich in 1985 kandidaat gesteld voor het onderhoud van de schepen van de Zeemacht, en had het pleit gewonnen van het Brusselse Sait. Toen De Donnéa echter aantrad, werd de duur van het onderhoudskontraat tot één jaar beperkt. De vroegere partners van Sait richtten een nieuwe tijdelijke vereniging op, Maritec, en ze versloegen Ives met een nieuwe offerte. De Donnéa was van december '82 tot juni '83 bestuurder bij Sait, zo moest hij aan Van Ooteghem toegeven.

Maar Maritec was goedkoper, verantwoordde De Donnéa zijn beslissing. Waarop de toenmalige VU-senator replikeerde dat het verschil nauwelijks 268.920 frank bedroeg, en dat Maritec weinig meer voorstelde dan een papieren firma. Ives stapte naar de rechtbank. In '91 werd het ministerie van Landsverdediging voor het eerst terechtgevoerd. De vroegere bindingen van De Donnéa met Sait zouden volgens de rechtbank *mogelijk niet vreemd* kunnen zijn aan de vreemde beperking van het Ives-kontraat tot één jaar. En vorig jaar werd de staat veroordeeld tot het betalen van bijna 16 miljoen schadevergoeding aan Ives, omwille van de beslissing van De Donnéa.

ANTWERPEN

De gemeenteraadsverkiezingen beloven in Antwerpen ongeëvenaard te worden. Verleden week gaf de Antwerpse VU na een nipte stemming haar goedkeuring om verder te gaan met "Antwerpen '94". 27 leden

van de Politieke Raad van de VU in Antwerpen stemden voor, 19 stemden tegen de toetreding tot de eenheidslijst van CVP, VU en onafhankelijken, drie VU-ers onthielden zich. 's Anderendaags keurde ook de CVP de toetreding tot de eenheidslijst goed.

Bij de VU stemde de groep rond VU-schepen **Gerard Bergers** tegen. Zij vindt de CVP een onbetrouwbare partner, en meent dat het nieuwe VU-programma best verdedigd wordt in een verruimde VU-lijst. De eenheidslijst Antwerpen '94 vindt de VU-schepen oude wijn in nieuwe zakken. Bergers kondigde aan dat hij zich nu gaat bezinnen. Hij wil zijn achterban verder raadplegen vooraleer nieuwe initiatieven te nemen.

Na een oproep van schrijver **Tom Lanoye** bood Agalev aan **Patry Sörensen** de lijstduwersplaats aan. Lanoye en andere schrijvers, kunstenaars, acteurs en zangers die men doorgaans progressief noemt, vinden het zonde dat Sörensen en Vogels apart zouden opkomen, en zo de stemmen van "progressief Antwerpen" zouden verdelen. Het moet gezegd, Lanoye verzamelde een indrukwekkende lijst van mensen rond zich, met één gezamenlijke eigenschap: ofwel schrijven ze in *De Morgen* of *Humo*, ofwel worden ze door deze bladen met de regelmaat van de klok opgehemeld.

Tenslotte maakte ook de VVP van ex-VU-er **Ronsijn** bekend dat zij in Antwerpen naar de gunst van de kiezer zal dingen. De jongste Vlaamsnationale scheurpartij hoopt twee zetels binnen te rijden. De kiesstrijd zal in de grootste Vlaamse stad van het Vlaams gewest op het scherp van de snede gevoerd worden, en wellicht nog weinig met de stad zelf te maken hebben. Laat ons besluiten dat (voorlopig) boven het politieke landschap in Antwerpen een regenboog gespannen staat van Vlaams Blok en VLD, over Antwerpen '94, VVP en SP, naar Agalev en Sörensen. Keus genoeg voor de sinjoren.

BTW- BONNETJES

De horeca treedt in het verweer tegen de zgn. btw-bonnetjes. Wie een restaurant verlaat, moet tegenwoordig een btw-bonnetje kunnen voorleggen aan een controleur die daarom verzoekt. De verplichting om btw-bonnetjes bestond reeds voor de uitbaters, maar nu moet de konsument ook kunnen bewijzen effectief zo'n bonnetje gekregen te hebben. Versta de filosofie achter de maatregel: men wil de konsument aanzetten om de uitbater een btw-bonnetje te vragen wanneer deze dat uit eigen beweging niet zou verstrekken (en dus in het zwart kan werken).

Uit protest doofde de horeca maandag de lichtreklames. Een aangename aktie, die lichtreklames storen ons al meer dan ze ons bekoren. Of deze aktie resultaat zal opleveren, durven we betwijfelen. Maar of de verplichting om btw-bonnetjes te kunnen voorleggen afgedwongen zal kunnen worden, betwijfelen we al evenzeer. Het is gewoon al te ridikuul, zeker wanneer de maatregel nog uitgebreid zou worden tot kafees.

ZANGFEEST

ANZ-voorzitter *Valeer Portier* heeft een nieuwe betekenis gegeven aan het gezegde "zijn verantwoordelijkheid nemen". Portier nam naar eigen zeggen nl. zijn "verantwoordelijkheid" door *Hans de Booy* te laten weten

dat hij niet meer gewenst is in het Sportpaleis. Vanuit Vlaams Blok-kringen werd al een tijdje druk uitgeoefend op Portier door te dreigen met ongeregelde heden wanneer de Nederlander het podium zou beklimmen. Eerder al had Ramses Shaffy na enkele wansmakelijke anonieme brieven zelf laten weten niet te zullen optreden.

De beslissing van Portier getuigde bijgevolg van zo'n bijzondere vorm van moed, dat 't *Pallietierke* de ANZ-voorzitter meteen het Ridderkruis eerste klasse overhandigde. Onder de titel: *Goed nieuws, zij komen niet!* werd Portier geluk gewenst en kreeg het ANZ *beél veel goeie punten*.

Volgens 't Pallieterke is het afzeggen van De Booy en Shaffy een reden te meer om zondag in het Sportpaleis aanwezig te zijn. WIJ vreest dat voor niet weinigen dit juist een reden te minder is om naar 't Zangfeest te gaan. Waarom schaft Portier met "de Dietse broeders" ook niet meteen het Wilhelmus af?

WATERBELEID

Een monsterverbond van VEV, NCMV en Boerenbond kwam tot stand tegen Milieuminister *De Batselier* (SP). De drie drukingsgroepen krijgen de indruk dat de bedrijven nog wel heffingen op afvalwater mogen betalen, maar dat met de opbrengst alleen het water van gezinnen gezuiverd mag worden. De Batselier jhad voorgesteld dat bedrijven voortaan hun afvalwater zelf moeten zuiveren.

veren, en niet meer mogen afleiden naar een openbare zuiveringsinstallatie.

Volgens de drukkingsgroepen betalen de ondernemingen het grootste deel van de kost van zuiveringsinstallaties. Zij vrezen dat indien de Vlaamse regering voet bij stuk houdt, en het eksperiment dat nu voor het Denderbekken loopt veralgemeent, lozende bedrijven zelfs op de fles gaan.

KLUSJES

Vooral kristelijke vakbondsmilitanten voerden maandag actie tegen de lokale jobdiensten, die intussen omgedoopt werden tot plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWAs). Het ABVV kondigde een eigen actie aan voor donderdag. In de gevestigde agentschappen kunnen langdurig werklozen zich momenteel vrijwillig inschrijven. In ruil voor een beperkte bijkomende vergoeding verrichten ze er werk dat niet uitgevoerd wordt binnen de bestaande economische kring: thuishulp, opas van kinderen of zieken, hulp bij administratieve formaliteiten, tuinonderhoud etc.

Met het crisisplan wilde de regering de PWA's verder uitbreiden. Alle gemeenten zouden er eentje moeten oprichten, en mensen die langer dan 2 of drie jaar werkloos zijn, zouden zich moeten inschrijven. Het principe werd al goedgekeurd door de programmawet in het parlement. De uitvoeringsbesluiten zijn op komst.

De vakbonden wilden met hun

aktie deze uitvoeringsbesluiten zo veel mogelijk bijsturen. De bonden willen er niet van weten dat werklozen geschorst kunnen worden als ze een jobaanbod van een PWA weigeren.

Minister van Sociale Zaken *De Galan* (PS) verklaarde zich bereid te praten over een versoepeling van de aanvaardingsplicht en de gevolgen van een weigering.

HET VLAAMS DEBAT VOOR EUROPA

In de commissie Institutionele Zaken van het Europees Parlement veegde een meerderheid de amendementen van tafel die VU-parlementslid Jaak Vandemeulebroucke had ingediend bij de ontwerprichtlijn die het actief en passief stemrecht voor EU-burgers bij de gemeenteraadsverkiezingen invoert. Het Vlaamse Europarlementslid had 12 amendementen ingediend, met de bedoeling het Vlaams karakter van de randgemeenten rond Brussel, en de positie van de Vlamingen in de Brusselse gemeenten te verdedigen. Dankzij een studie van prof. Deschouwer werd recent wetenschappelijk aangetoond dat het gemeentelijk stemrecht voor EU-onderdanen in deze gemeenten, tot een versterking van de Franstalige en tweetalige lijsten zal leiden. De Vlaamse politici kunnen na de studie van Deschouwer niet langer het hoofd in het zand steken, en de vrees voor een verdere verfransing van Brussel en Vlaams-Brabant als een fanatiek dada van Vlaamsradikale verenigingen afdoen.

Vandemeulebroucke had nochtans niet het onmogelijke of onredelijke gevraagd: de invoering van een verplichte verblijfsduur, de kennis van de streektaal voor mandatarissen,

en het vervullen van de lokale belastingplicht (Europese ambtenaren betalen immers geen gemeentebelasting). Bovendien vroeg Vandemeulebroucke de toepassing van de zogenaamde Luxemburg-clausule. Luxemburg kreeg de toelating om het stemrecht voor EU-onderdanen op gemeentelijk vlak nog voor één gemeenteverkiezing ekstra uit te stellen in gemeenten waar 20% of meer van de inwoners niet-Luxemburgse EU-onderdaan is.

Algemeen wordt verwacht dat de amendementen van Vandemeulebroucke ook in de plenaire zitting zullen verworpen worden. De ontverplichtlijn komt waarschijnlijk ter sprake bij de EP-zitting van begin mei in Straatsburg. In een brief aan de andere Vlaamse EP-leden roept Vandemeulebroucke hen op om in hun fracties voldoende politieke steun te verzamelen opdat dat belangen van de Vlamingen in Brussel en Vlaams-Brabant alsnog zouden verdedigd worden.

Als de amendementen van Vandemeulebroucke ook in plenaire zitting afgewezen worden, zal de Europese Commissie de ontwerpverplichting ter bekrachtiging voorleggen aan de Raad van Mi-

nisters. Die moet unaniem beslissen. België zou dus een beslissing kunnen tegenhouden of ombuigen. Probleem is natuurlijk dat de Franstaligen mee het standpunt van de Belgische lidstaat bepalen, en dat zij om vrij begrijpelijke redenen bepaald niet gekant zijn tegen de ontwerprichtlijn.

VU-kamerlid Van Vaerenbergh is vastbesloten de regering tot een openbaar standpunt terzake te dwingen. Premier Dehaene (CVP) mag dan kandidaat-kommissievoorzitter zijn, en in die hoedanigheid niet geneigd zijn om in de Raad van Ministers de lastige Belg uit te hangen, hij is ook kamerlid voor het arrondissement Halle-Vilvoorde, net een van de arrondissementen waar de Vlaamse positie door de ontwerprichtlijn bedreigd wordt. Van Vaerenbergh diende een interpellatie-verzoek in om Dehaene kleur te laten bekennen. Dit wordt een test-case voor Dehaene, maar ook voor de CVP. De partij van Van Hecke mag wel eens bewijzen dat het haar met haar "Vlaams profiel" om meer gaat dan lippendienst richting goedgegelovige VU-kiezers.

Temeer daar de CVP en de SP, de andere Vlaamse federale meerderheidspartij, onder vuur liggen van Vlaams-ra-

dikale verenigingen als het katholieke Davidfonds en pluralistische IJzerbedevaartkomitee. Het Davidfonds eist van de Belgische regering en premier Dehaene dat ze alle nodige stappen aanwenden om de taalregeling voor het Merkenbureau ongedaan te maken. Het Nederlands wordt daar geen officiële taal meer. De Fransen gebruiken dit precedent nu al om voor alle Europese instellingen de invoering van een systeem van 5 werktalen (Frans, Engels, Duits, Spaans en Italiaans) te bepleiten.

Het IJzerbedevaartkomitee klaagt van zijn kant de hypokrisie aan van Vlaamse Europarlementsleden van kristendemokratische en socialistische signatuur, die voor de publieke opinie en in vrije tribunes en dergelijke wel pleiten voor het Nederlands in de Europese instellingen, maar als ze de daad bij het woord moeten voegen hun woorden onder allerlei voorwendsels inslikken. En voor Dehaene, die in de zaak van het Merkenbureau tot tweemaal toe plat op de buik ging om toch maar als beste leerling van de klas te worden beschouwd, heeft het IJzerbedevaartkomitee klaarblijkelijk nog minder respect.

Het woordje *nederlaag* is, zoals

ook het woordje *toegeving*, in Vlaamse kringen al zo'n beladen woord. Maar bestaat er een ander voor hetgeen zich in de Europese beslissingscentra, ver van de Vlaamse politieke agenda en dus zeker ver van de bekommernissen die de Vlaamse publieke opinie bezighouden, in de Merkenbureau- en stemrecht-affaires aan het afspelen is?

Deze kwesties raken nochtans ons wezenskenmerk in het Europa van morgen. Dit is niet zomaar de vastlegging van een melk- of viskwotum. Dit is zijn of niet zijn. Sommige Vlaamse partijen lijken nochtans bereid om, ondanks een jarenlange strijd voor ontvoogding en gelijkberechtiging van het Vlaamse volk in België, zomaar zonder slag of stoot hun aard, taal en verworvenheden op te geven voor een Europese Unie. Dit debat zou de Europese verkiezingen in Vlaanderen moeten beheersen. Maar het lijkt er op dat een zeker Vlaams politiek establishment al te lang en te ver heeft *gekollaboreerd* met Europa om deze kwestie nog ten berde te brengen. Omdat dit establishment meent dat zij niet (meer) in eigen handen ligt?

(pdj)

VERNIEUWD BELGISCH LEGER

ALLEN DAARHEEN?

De afschaffing van de verplichte legerdienst, de terugkeer van de Belgische legereenheden uit Duitsland noopte de federale regering ertoe dringend werk te maken van een grondige herstructurering van de Belgische krijgsmacht. Zo stemden de senatoren vlak voor het paasreces zes wetsontwerpen.

Senator **Bob Van Hooland**, lid van de commissie Landsverdediging, liet zich kritisch uit over de doelstellingen van de diverse maatregelen. Waar het nodig was lichtte hij het VU-standpunt toe.

RECHTSZEKERHEID

„De kern van de zaak is dat de federale staat moet kunnen beschikken over een paraat leger dat effectief en efficiënt kan optreden en dat onder democratische controle staat. Deze ontwerpen ondersteunen de herstructurering van het leger. Zij verbogen niet alleen de rechtszekerheid maar ook de maatschappelijke positie van de militairen, ten einde het beroep aantrekkelijker te maken. Ik stel vast dat in vele landen de bezoldigingen van de hoogste legerverantwoordelijken merkbaar hoger liggen dan die van de hoogste ambtenaren. Het is niet zeker dat de remuneratie voldoende functioneel onderbouwd is. Er werd tot dusver immers weinig aandacht besteed aan de studie van de inhoud van de functies. Verder wil men de

overtallige militairen inzetten voor functies met een gegarandeerd maatschappelijk nut. De vraag is of er wel zoveel overtalligen zijn. Dit zal afhangen van het succes van de aanwervingen. Toch wenst de VU het belang van deze vernieuwingen te relativeren. Deze uitgebreide regeling mag de hoofzaak niet uit het doel verliezen: de zending van de strijdkrachten. Het Belgische defensiebeleid is een afgeleide van de internationale veiligheids- en vredespolitiek waarvoor onder meer de NAVO en de WEU (West-Europese Unie) verantwoordelijk zijn. Hoe kunnen wij als kleine garnaal in dit ganse bestel onze beperkte middelen doelgericht inzetten?”

PUBLIEKE OPINIE

Het spreekt voor zich dat na de Ruandese en Bosnische toestanden het nut van deze internationale militaire acties door de publieke opinie, meer dan ooit in vraag wordt gesteld. Helaas houdt de nieuwe regeling hier onvoldoende rekening mee. Het nieuwe statuut voor de beroepsmilitairen is niet aangepast aan de nieuwe rol van onze strijdkrachten, die o.a. belangrijke vredesopdrachten moeten vervullen. Deze opdrachten vragen, volgens defensiespecialisten, minstens zes maanden opleiding. Daarom pleit senator Van Hooland voor een efficiënt beheer van de beperkte middelen. „Het ontbreekt het defen-

Er zijn nu ongeveer 47.000 beroepsmilitairen. Slechts 5% wordt ingezet voor allerlei vredesmissies.

siebeleid aan toekomstvisie. Er zijn nu ongeveer 47.000 beroepsmilitairen en slechts 5% wordt ingezet voor allerlei vredesmissies. Is de zware legerkost wel verantwoord voor zo'n operationaal gedeelte. Ook op andere gebieden staan we voor een herdefiniëring van het beleid. In het kader van een nieuwe wereldorde is het niet ondenkbaar dat de middelen voor defensie drastisch worden verlaagd. De nu behandelde ontwerpen betreffen de ondersteuning en begeleiding van de bestaande structuur. Uit de audit ter voorbereiding van deze wetsontwerpen bleek dat er een groot verschil bestaat in cultuur tussen de politieke en burgersektor enerzijds en de militaire sektor anderzijds. Is het daarom niet nuttig om voor bepaalde taken externe hulp in te schakelen? De redenen hiervoor waren: de talrijke externe implicaties van de hervorming, de uitwerking van een nieuwe synergie met de openbare en de particuliere sektor, en het garanderen van de nodige neutraliteit. Een positief punt is de regeling van het militaire statuut.

Ik stel wel het systeem en het beleid in vraag. Op langere termijn zouden een aantal uitdagingen moeten geformuleerd worden, zoals de ontwikkeling van een defensieapparaat naar internationale normen en een verhoging van de efficiëntie waardoor aanzienlijk minder middelen moeten worden uitgetrokken. Het kan niet de bedoeling zijn een nieuwe bureaucratie te organiseren. Er moet een redelijke verhouding zijn tussen de operationelen en diegenen die voor ondersteuning zorgen.”

Tot zover senator Van Hooland.

TAALTOESTANDEN IN HET LEGER

De aan de gang zijnde reorganisatie van het leger heeft tot gevolg dat het tweetalig centrum voor militaire vorming te Koksijde verdwijnt. Er blijft enkel de ééntalige nederlandstalige luchtmachtbasis over. Om te kunnen gemuteerd te worden naar deze basis dient het Franstalig kaderpersoneel het wettelijk taaleksamen af te leggen. Uit de informatie die Jan Loones inwon blijkt dat slechts één franstalige kandidaat geslaagd is voor de taalproef. Wat blijkt nu, dat alle Franstaligen geplaatst werden boven de Nederlandstalige kandidaten. Hun toestand zou worden geregulariseerd d.m.v. een nieuw gemakkelijker examen of door de basis tweetalig te maken.

Jan Loones neemt het niet dat de taalwet *à la tête du client* worden aangepast. Daarom interpelleerde hij minister Delcroix. De minister gaf ruiterslijk toe dat overwogen wordt om de luchtmachtbasis te onderwerpen aan een gemengd taalstelsel. Dit neemt niet weg dat de statutair voorziene taalproeven behouden blijven. U ziet het, deze regering heeft voor alles een kant-en-klare-oplossing.

R.Asmus

(gc)

DE TREIN IS ALTIJD...

... een beetje ergernis, zou een variatie kunnen zijn op de slogan die de NMBS zo graag hanteert om reizigers te lokken. Dacht ik zo, toen ik verleden week beroepshalve dwars door Vlaanderen spoorde. Van Brussel naar Brugge en van Brugge naar mijn stek in het Pajottenland, tegen Edingen aan. Een uitdaging voor een autorijder die, alhoewel hij ooit vele treinuren heeft uitgezeten, het openbaar vervoer is verleerd. Wat dan weer niet wil zeggen dat hij geen voorstander van de trein zou zijn.

Brussel-Brugge, da's een makkie. Malse zetels, gedempt muziekje, beschaafde bel kondigt binnenrijden van volgend station aan.

Het voordeel van de trein blijft dat de reiziger zich zorgeloos van de ene naar de andere plaats laat voeren, terwijl de auto wel „mijn vrijheid is” maar tevens mijn zorg.

„Kaartjes, aub!” klinkt het plots. Geen kaartjesknipper maar een knipster biedt zich aan, een vrolijke verschijning maar wat te mannelijk uniform. Sedert de NMBS het vertrouwde couponnetje voor de computerkaart ruilde ging weer een stukje charme van de trein verloren. Weet je nog wel, dat kleine diep-roze kartonnetje dat nog geknipt werd en dan veilig opgeborgen want kon ten allen tijde worden opgevraagd en diende aan de uitgang getoond of ingeleverd?

In plaats daarvan krijgt de reiziger nu een heuse kaart waar hij geen blijf mee weet want 20 cm lang en wel 10 cm breed. Vrouwen mag je het ding niet en te groot voor de portefeuille is het ook, wel uitstekend als bladwijzer voor een boek. Want de trein is ook altijd een beetje leestijd. Leve de trein!

Rond 18u. is het station van Brugge reeds dun bevolkt, daar waait het bericht dat de verbinding tussen Brussel en Halle verbroken is. Met de hulp van een bediende wordt een nieuwe route uitgestippeld. Het wordt wel wat ingewikkeld, maar nood breekt wet. De bediende zoekt alles nauwgezet op: Gent, Aalst, Denderleeuw, en van daaruit alle haltes tot thuis. 15 stationnetjes en ruim 2 uur sporen, meneer!

De betovering van „altijd een beetje reizen” wordt pijnlijk verbroken wanneer in Aalst van trein moet veranderen. De perons van dit station worden opgekalfaterd, maar eens de Dender over begint de ergernis. Een trein die sinds maanden geen stofzuiger meer zag, ruiten die geen zeemvel meer voelden, overvolle asbakken,

ACH ZO!

ziekelijk ruikende met plastic beklede banken. Een Maatschappij in verval?

En dan die stations. Waar de oude verdwenen zijn kwamen stijlloze bouwsels. Dat van Erembodegem. Dat van Denderleeuw, waar Guido Gezelle ooit zijn gedicht *O dichtersgeest* schreef. Verloederd, dat van Okegem waar in de lente van 1893 de gebroeders Daens afstapten om in een belendend café de Christen-Demokraten op te richten. Dat van Ninove, tegen alle wetten in brutaal afgebroken en vervangen door een modern gedrocht.

Het waren allemaal bouwsels op de Dender-Waas-lijn, midden vorige eeuw ontworpen door de befaamde architect J.P. Cluysenaer. *Chalets* voor het platteland en *Stations de ville* voor de steden. Wat rest er

van deze schoonheid die mens en industrie pogoede te verzoenen? Waar ze bleven, staan ze er ergelijk verloederd bij. Het sterkste voorbeeld is het mooie stationnetje van het kleine Zandbergen. Als de NMBS niet vlug ingrijpt zakt het in mekaar. Is er dan geen mens, geen dienst die het initiatief neemt om het gebouwtje te redden? Hetzelfde droevige beeld in het even kleine Idegem.

De trein loopt met de Dender mee, kanadabomen staan met hun voeten in natte weiden, en dokt monotoon voorbij voorjaarsstuifjes waar mannen driftig spitten en zaaien. Prei en spruiten zijn hier zeer in trek. In zachtglooiende boomgaarden die reeds bloesems dragen dartelen lammetjes, het landschap zit te paard tussen Pajottenland en Vlaamse Ardennen.

Ik moet nu wel de laatste reiziger zijn, zeker na Geraardsbergen waar in Overboelare de trein onder de Hoge Buizemont duikt, een van de zeldzame lange spoorwegtunnels van Vlaanderen. Nog 4 haltes en ik ben thuis, nog 4 versleten stationnetjes, de omgeving is navenant. Moet ik toch maar eens een kwade brief schrijven naar mijn oude schoolgenoot Etienne Schoupe. Weet hij dan niet wat er met zijn Maatschappij aan de hand is?

En ondertussen lopen de miljarden voor de HST aan hoge snelheid op, het komt op geen miljard meer aan. Eerst was het 92 miljard, dan 199, nu spreekt men van 223 miljard.

's Avonds, aan tafel, vertelt mijn dochter dat morgen begonnen wordt met de afbraak van het station van Halle. Da's nodig, weet ze, want de teegevee komt daar langs flitsen...

SAUWENS KRIJGT LITOUWSE DEKORATIE

BANDEN TUSSEN VLAANDEREN EN LITOUWEN STEEDS INTENSER

Vorige week meldten we u reeds dat Johan Sauwens, Vlaams minister van Verkeer, Staatshervorming en Buitenlandse Handel, op 6 april j.l. een belangrijke onderscheiding kreeg uit de handen van de Litouwse president Brazaukas. De gouden medaille in de Orde van Germinidas, Groot-Hertog van Litouwen, werd aan Sauwens uitgereikt omwille van zijn inzet en steun aan het Litouwse onafhankelijkheidsstreven.

In 1992 besliste Johan Sauwens als Vlaams minister technische ondersteuning te geven voor de uitbouw van de haven van Klaipeda aan de Baltische Zee. Maar de vriendschapsband tussen Vlaanderen en Litouwen dateert al van vroeger. Toen Sauwens in 1990 als één van de eerste buitenlandse ministers een officieel bezoek aan Litouwen bracht, werd hij getroffen door de onafhankelijkheidsstrijd die dat Baltische volk toen voerde. Die strijd droeg reeds van tevoren de sympathie van de Vlaamse minister, en bij zijn thuiskomst drong hij dan ook bij onze toenmalige minister van Buitenlandse Zaken aan om de onafhankelijkheid van Litouwen, en de andere twee Baltische republieken in de Europese Raad te bepleiten.

Officieel werd de vriendschapsband tussen Vlaanderen en Litouwen bezegeld tijdens Sauwens' bezoek in een Gemeenschappelijke Intentieverklaring. Beide landen beloofden plechtig om de officiële vriendschapsbanden nauwer aan te halen en te konkretiseren in een regelmatig uitwisseling van informatie, in een brede samenwerking op technisch en cultureel vlak, o.m. door de oprichting van gemeenschappelijke werkgroepen. Deze vruchtbare samenwerking werd nogmaals bevestigd naar aanleiding van een handelsmissie van Sauwens in Litouwen in september 1992, en tijdens het bezoek van de Baltische ministers van Transport, Haveninfrastructuur, Lucht- en snelwegen en Stadsverkeer aan Vlaanderen in mei 1993.

SOLIDARITEIT

In zijn toespraak, naar aanleiding van de uitreiking van de medaille van de Orde van Germinidas, wees Johan Sauwens er op dat we ons niet mogen blindstaren op het commercieel aspect van de relaties tussen Vlaanderen en Litouwen. Want volgens de minister is het duidelijk dat beide volkeren ook vele andere gemeenschappelijke kenmerken bezitten: „Is het immers niet zo dat we beiden een eerder klein volk zijn dat jarenlang tegen onze wil gedomineerd is, zowel op politiek als op economisch gebied? Is het immers niet zo dat onze eigen taal en cultuur jarenlang als onvolwaardig beschouwd werd? Ik ben ervan overtuigd dat net deze gemeenschappelijke kenmerken ook sterk bijgedragen hebben tot een wederzijds begrip en een vriendschappelijke toenadering tussen onze twee volkeren.”

Sauwens die benadrukte dat de verdiensten die aan de basis van de hem geschonken eretitel lig-

De Litouwse president Brazaukas (links) overhandigde minister Johan Sauwens de medaille van de Orde van Germinidas, Groot-Hertog van Litouwen. Johan Sauwens zei vereerd en gecharmeerd te zijn door deze onderscheiding: „Niet enkel ten persoonlijke titel, maar ook als officiële vertegenwoordiger van Vlaanderen, dat ik in de toekomst als een broedervolk van het uwe zou willen beschouwen!”

gen, zeker niet alleen aan hem toekomen. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om de inzet

van de Litouwse minister Jonas Birziskis, die een persoonlijke vriend van Sauwens werd, te

prijzen. Volgens de Vlaamse minister is het mede dankzij de hartelijke openheid van Birziskis

„LA MAFIA DES HORMONES”

In aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de minister van Volksgezondheid stelde de uitgeverij Editions Luc Pire de franstalige editie van *De hormonenmafia* van VU-Europarlementslid Jaak Vandemeulebroucke aan de pers voor. Het boek werd aangevuld met een voorwoord van de heer Santkin, minister voor Volksgezondheid. Jaak Vandemeulebroucke schreef voor de Franse editie een naschrift dat de gebeurtenissen tussen het verschijnen van de nederlandstalige en franstalige editie samenvat.

De heer Santkin, minister voor Volksgezondheid, gaf in zijn mededeling toe dat de overheid zich al te lang beperkt heeft tot een hele reeks principeverklaringen. De minister voor Volksgezondheid zei dat de onthullingen van Jaak Vandemeulebroucke ertoe geleid hebben dat de overheid eindelijk optrad, hij wees op een wetsontwerp van hemzelf en de minister voor Landbouw, de heer Bourgeois, dat onlangs in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd aangenomen. Deze wet zorgt voor een versterking van de strijd tegen het gebruik van hormonen en verhoogt de strafmaat voor aanmakers en dealers van hormonen.

„Zou dit gebeurd zijn zonder het boek van Jaak Vandemeulebroucke?”, vraagt minister Santkin zich af. „Waarschijnlijk wel. Maar wanneer?”, is zijn

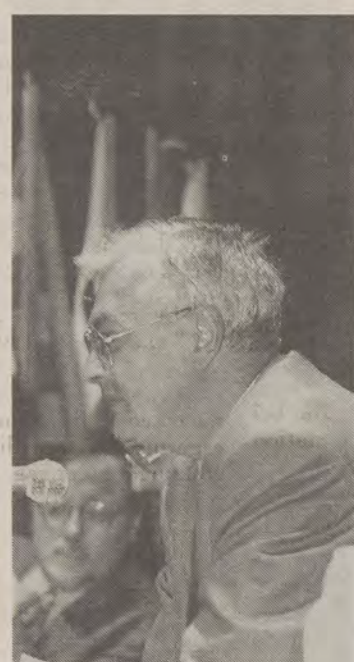
la Mafia
des Hormones
Jaak Vandemeulebroucke

Het boek „De hormonenmafia” van Jaak Vandemeulebroucke (rechts) kende zo'n succes, dat het ook een Franstalige vertaling (links) waard werd bevonden.

antwoord. „We zouden misschien nog aan het nadenken zijn, ons af te vragen hoe we de stilte moesten doorbreken, de muur van de vrees te slopen of de onverschilligheid te doorbreken”, erkent de minister.

Santkin meent verder dat Vandemeulebroucke's boek uiteindelijk handelt over de democratie, die voortdurend verdeeld moet worden.

Van de nederlandstalige editie van *De hormonenmafia* werden ondertussen 7.000 exemplaren verkocht.

(bs)

La mafia des hormones. Jaak Vandemeulebroucke. Uitg. Editions Luc Pire, Lebrunstraat 76, 1050 Brussel (02/646.72.22). 176 blz., 795 fr.

kis dat de toenadering tussen Vlaanderen en Litouwen is gegroeid.

Minister Johan Sauwens zei tot zijn toehoorders dat hij ervan overtuigd te zijn dat de trotse Litouwse natie de huidige moeilijke periode zal doorkomen en zich op termijn zal bevestigen als een groots land, dat deel uitmaakt van één groot Europees geheel. „En u mag hierbij rekenen op alle mogelijke sympathie en solidariteit vanuit Vlaanderen”.

(ts)

DEZE WEEK IN

Knack

Jean-Luc Dehaene en de Europese commissie

Knack

De Belgen verlaten een verloren land
DE VLUCHT UIT RUANDA

Ruanda:

het verloren land

Ruanda te vuur en te zwaard, de para's nu en straks, het Belgische beleid en dat van de Verenigde Naties, gesprekken, graafwerk naar de oorsprong van de barbarij: het moeras tussen de duizend heuvels, deze week in Knack.

Afgesproken revolutie

In Zuid-Afrika voert de meest genegocieerde revolutie van de moderne tijd naar haar eerste hoogtepunt: de veelvolkenverkiezingen van 27 en 28 april. De eerste aflevering van een reportagereeks, deze week in Knack.

Herman van Veen

„Er is niets dat opweegt tegen het geluk te kunnen zingen.” Herman van Veen over zijn nieuwe CD, het goede in de mens en het kwade in de wereld. Deze week in Weekend Knack.

En verder...

• Wat met de opvolging van premier Jean-Luc Dehaene? • De Brusselse sjerp, sjaltje tegen de kou • Het sluitingsuur van Mol • Europa en de konsument • Gorazde en de rest van de wereld

4 MAGAZINES IN 1:
KNACK + WEEKEND KNACK
+ TELE KNACK + TALENT
(de betere personeelsaanbiedingen)
ELKE WOENSDAG TE KOOP

ADVERTENTIE

NOGMAALS LIEFKENSHOEKTUNNEL EN POTPOLDER VU-WAASLAND IN DE WEER VOOR OPEN RUIMTE

Dat het verdedigen van de open ruimte een opdracht is die verder reikt dan de eigen kerktoerenomgeving heeft de Volksunie van het Land van Waas zeer goed begrepen. De VU-afdelingen van dat „land” en hun mandatarissen hebben de waarde van de natuur en de open ruimte steeds in grote eensgezindheid op zich genomen. Problemen en strijdpunten waren en zijn er steeds bij de vleet in een landelijke streek op de rand van een actieve en industriële metropool die zijn tentakels ver over de Schelde uitsteekt. Om resultaat te bekomen werd regelmatig over het eigen partijmuurtje gekeken en werden zoveel als kon ook mandatarissen van andere partijen bij de acties betrokken. Ook al bleek vaak dat niet altijd op medewerking kon worden gerekend.

Dat schrijft de VU van het Land van Waas is een recente persnota.

DE GROTE RING

Senator Nelly Maes: „Wij hebben onze acties niet afgezwakt toen de VU regeringsverantwoordelijkheid droeg, wel intengendeel. Zo konden wij minister Sauwens overtuigen het tracé van de Grote Ring ook op Waas grondgebied te schrappen en de Expresweg N49 tot autostrade om te bouwen. Zo kon de toegang met de Liefkenshoektunnel verbeterd worden maar werd ook de verkeersveiligheid verhoogd.”

Ook de plannen voor aanleg en kompartimentering van de Potpolder werden opgeborgen. In de plaats daarvan kwamen ver-

hoogde en versterkte dijken, ook te Kruibeke.

Nelly Maes: „Dit alles was niet naar de zin van de betonlobby. Bij de nieuwe samenstelling van de Vlaamse regering verbuisde de bevoegdheid over Openbare Werken van de VU-minister naar CVP-minister Kelchtermans. De gevolgen bleven dan ook niet uit.”

In twee hoofdstukken aangaande de Liefkenshoektunnel en de Potpolder, zet de VU de voorgeschiedenis van beide projecten op een rijtje en geeft vervolgens haar mening over wat er mee moet gebeuren.

Wat de tunnel betreft zegt de VU dat de tol het gebruik van de Liefkenshoektunnel onaantrekkelijk maakt en dat de vracht-

Nelly Maes: „Wij hebben onze acties niet afgezwakt toen de VU regeringsverantwoordelijkheid droeg.”

voerders om die en andere redenen massaal gebruik blijven maken van de Kennedytunnel. De aanleg van de Grote Ring zou het begin zijn van de Grote Ring rond Antwerpen die zowel voor het Waasland als voor Antwerpen onaanvaardbaar is.

Deze aanslag op de open ruimte is ekologisch, landbouwkundig en voor de leefbaarheid ondraaglijk.

Nelly Maes: „De uitbating van de tunnel moet op een andere wijze gebeuren dan door de overheid te laten opdraaien voor de verliezen. Blijvend moet gezocht worden naar kleinschalige verbeteringen die de psychologische remmen wegnemen voor het kiezen van de Liefkenshoektunnel. Het comité tegen de Grote Ring heeft in een recente publikatie aangetoond dat dit kan.”

De VU roept alle Wase partijen op om eensgezind de Grote Ring te blijven afwijzen.

DE POTPOLDER

De VU van het Waasland heeft steeds het grootste belang gehecht aan de beveiliging van de streek tegen overstromingen.

Daarom blijft zij eisen dat het zgn. Sigma-plan integraal wordt uitgevoerd. Drie elementen van dat plan zijn: veilige en stevige dijken, voldoende hoog om het stijgend waterpeil het hoofd te bieden; aanleg van verschillende potpolders en een stormvloedkering.

De VU verzet er zich tegen dat van de stormvloedkering om welke reden dan ook wordt afgezien en dat alle druk terecht zou komen op de potpolder van Kruibeke.

Nelly Maes: „Deze natuurlijke potpolder heeft een zeer hoge waarde. Zowel landelijk als recreatief, maar ook voor de landbouw en kan als natuurlijk overstromingsgebied uitzonderlijke situaties opvangen. Om al die redenen mag in de potpolder niet gebouwd worden en moet het gebied als dusdanig beschermd worden en in zijn natuurlijke schoonheid bewaard blijven.”

In geen geval mag, aldus de VU van het Waasland, de potpolder door kompartimentering versnipperd worden.

Wat moet er dan wel mee gebeuren?

Nelly Maes: „De druk op het Kruibeekse gebied moet verminderd worden door andere natuurlijke potpolders hun bestemming als overstromingsgebied zoveel mogelijk terug te geven. Ook de kleinere rivieren en beken moeten hun rol kunnen spelen in de organisatie van de waterhuishouding. Zo moeten de beken en grachten open gehouden worden om hun bergingsvermogen te vergroten. Bouwwerken in de onmiddellijke omgeving van waterlopen moeten vermeden worden. Het water in alle waterlopen moet zuiver gehouden worden zodat kortstondige overstromingen geen onberoeplijke schade veroorzaken.”

Tot slot dringt de VU er op aan dat werk gemaakt wordt van de actualisering van de stormstuw en de financiering ervan. In de hoop dat de veiligheid van de bevolking en het behoud van het landschap harmonisch kunnen samengaan. (mvl)

EEN NUTTIGE BROCHURE OVER LANDSCHAPSBEHOUD

Meer en meer wordt de historisch gegroeide landschapelijke verscheidenheid van Vlaanderen tot een uniforme ruimte omgevormd, streeknaamborden langs autostrades moeten er ons op wijzen dat wij een ander „landschap” zijn binnen gereden. Een dergelijke aftakeling van onze landschappen is een zeer subtiele vorm van milieudegradatie, zij valt minder op dan de vervuiling van lucht, water en bodem maar is daarom niet minder ergerlijk en schadelijk.

Niet alleen de lichamelijke gezondheid maar ook het algemeen welzijn van de mens – het zich goed voelen – wordt erdoor bedreigd. De band met de vertrouwde plekken en plaatsen wordt verbroken, het historische bewustzijn vervaagt en een proces van vervreemding dreigt. Het gebeurt haast ongemerkt maar het gebeurt.

Johan Sauwens is zich als minister, verantwoordelijk voor monumenten en landschappen, bewust van deze kwalijke evolutie en zet zich ten volle in voor de bescherming en vrijwaring van het historisch erfgoed.

Alhoewel er reeds voor de periode dat hij verantwoor-

Johan Sauwens vroeg én kreeg een bevattelijke informatiebrochure over landschapsbehoud.

delijkheid droeg tal van wetten en voorzieningen bestonden bleven zij vaak dode letter omdat er geen actief beleid was. Sinds zijn aantreden heeft Sauwens belangrijke initiatieven genomen waar wij met z'n allen beter van worden.

De minister kan wat landschapsbescherming betreft terugblikken op enkele fraaie resultaten. Definitieve bescherming is er gekomen van de IJzermonding en zijn omgeving in Nieuwpoort-Lombardzijde, het duinengebied van St.-Martens-Latem, de Graaf Jansdijk in St.-Laureins, de Netevallei te Heist-op-den-Berg en het dal van de Berwijn in Voeren.

Tweede poot van Sauwens beleid is voorkomen dat door gebrek aan informatie onherroepelijke dingen gebeuren die het Vlaamse landschap nog meer zouden vernietigen.

Daarom vroeg Sauwens inspektors van het Bestuur van Monumenten en Landschappen een voor iedereen bevattelijke informatiebrochure te schrijven. Die is er nu en ze is waarlijk nuttig voor al wie goed op de hoogte wil zijn van de problematiek.

Wat is een landschap en waar-

door wordt het bedreigd? Welke zijn de wettelijke middelen om het te beschermen? Wie kan een bescherming aanvragen en hoe verloopt de beschermingsprocedure? Wat is de draagwijdte van een bescherming voor onteigening en schadevergoeding?

Niet zo boeiend als tijdverdrijf maar wel bijzonder nuttig is de opsomming van de verschillende wetten, dekreten en besluiten die de bescherming vergezellen.

Tot slot gaat de brochure ook het spanningsveld tussen landbouw en landschap, jacht en landschap niet uit de weg.

Wij raden de brochure graag aan omdat zij een belangrijke stap kan betekenen om de bescherming van ons landschap te bevorderen. Zuinigheid en zorg zijn meer dan ooit een dringende noodzaak. De brochure is gratis verkrijgbaar.

(mvl)

Landscapsbehoud is cultuurbehoud. Vragen omtrent Landschapszorg. Uitg. Bestuur Monumenten en Landschappen, Zandstraat 3, 1000 Brussel.

Tel 02/209 27 13.
Fax 02/ 209 27 05.

VLAANDEREN MORGEN OPENT DEBAT

VLAAMSE IDENTITEIT, KULTUUR, MET OF ZONDER AMBASSADEURS?

Hoe ver mag een kulturele overheid gaan in de bevordering van de eigen taal en cultuur?

En hoe gedraagt de Vlaamse (Nederlandse,...) kulturele overheid zich tegenover het buitenland? Laat ze haar cultuurproducten (literatuur, film, podiumkunsten, plastische kunsten) opgaan in de internationale meltingpot van kunsten en cultuur, of geeft ze ze een kultureel label mee? De hamvraag is: mondt een zelfzekere taal- en cultuurpolitiek onvermijdelijk in een zelfgenoegzaam nationalisme uit, of schept zij juist de voorwaarden voor een meer multikulturele verstandhouding?

Hoeveel cultuur en identiteit heb je nodig om multikultureel te kunnen worden? En wat betekent dat dan wel?

Deze en andere vragen worden gesteld op een colloquium ingericht door de Werkgemeenschap *Vlaanderen Morgen*.

PROGRAMMA

Begin om 9u.45 tot 10u.45. Inleidende referaten door Eugene Roosens, Marc Clemeur en Kits Nieuwenkamp.

Reakties van een cultuurkritisch panel, met: Marc Reynebau, Leo De Haes, Karel De Meulemeester, Yves Desmet, Senne Rouffaer.

Aansluitend debat met de zaal.

Moderator: Eric Defoort.

Het colloquium gaat door op zaterdag 23 april a.s. in Sofitel (hotel), Desguinlei 94, 2018 Antwerpen. Stipt begin om 9u.30, tot 12u.30.

ANTWERPEN

APRIL

Do. 21 ANTWERPEN: Samen naar toneel in het Antwerps Zee-manshuis. T.A.R. voert op: Die van Ierneffe. Een lachsukses. Kaarten: 400 fr. tel. 03/233.17.57 of 03/238.82.08.

Do. 21 EDEGEM: Kinderprogramma's op TV, door Mil Lenssens (TV-producer). Om 20u. in De Strans, Molenveldlaan. Org.: KK en BGJG.

Vr. 22 KALMTHOUT: De vrouw als cultuurdraagster door prof. dr. Anne-Marie Vandenberghe (RUG). Om 20u.30 op de Zolder De Oude Pastorij te Kapellen. Org.: FVV-Kalmthout.

Za. 23 EDEGEM: In het Fort-teter om 20u.15.: Toneelavond „Houten Clara“. Inschrijven bij Hilda Barri. Tel. 440.338.06 voor 14/4. Deelname: 150 fr. Org.: FVV-Edegem.

Zo. 24 BERLAAR: Naar het

**EEN
ADVERTENTIE
IN WIJ
RENDEERT**

02/219.49.30

ANZ-zangfeest in een groepsreservatie rondom Walter Luyten. Info: 03/482.11.93, fax 03/482.44.58.

Di. 26 BERCHEM: Met FVV-Berchem naar tentoonstelling Middeleeuwse tapijten in het Hesenhuis. Afspraak om 13u.45 aan de ingang. Inkom: 100 fr. + kosten van de gids.

Wo. 27 MORTSEL: FVV-Mortsel brengt geleid bezoek aan Sterrenwacht Urania-Hove. Info op 455.17.76.

Do. 28 KALMTHOUT: Peter De Roover (VVB) over Europa en Vlaanderen. Om 20u. in Cambuus, Heidestatieplein.

Za. 30 MERKSEM: Kaartavond in Vlanac, Bredabaan 360. Aanvang 20u. Inschrijving ter plaatse. Deelname 100 fr.p.p. Iedereen is welkom.

Za. 30 BERLAAR: Bestuur DF-Berlaar hoopt met een volle bus twee dagen naar Zuid-Vlaanderen te reizen. Hotelkosten en maaltijden ± 3.350 fr. voor 2p.kamer; ± 2.350/1p.kamer. Inschrijven bij René Verbeylen (03/482.32.69, na 19u.). Info bij de gids: Walter Luyten (03/482.11.93).

Za. 30 HOVE: A. Rodenbachschool, Onderwijsstraat 19: Vlaams kulturele dag vanaf 10u. met boekenbeurs, Junior-Joernalistenwedstrijd, wandelzoektocht, streekspecialiteiten, kunsttentoonstelling. Org.: Vlaams Culturele Werking.

MEI

Wo. 4 EDEGEM: De vrouw in de Vlaamse beweging door Huguette De Bleeker. Om 20u. in Drie Eiken. Org.: FVV-Edegem.

Vr. 6 EDEGEM: Cantusavond o.l.v. Walter Luyten. Zaal Drie Ei-

ken. Org.: VNSE. Info: 03/482.11.93, 457.38.67 of fax 03/482.44.58.

Vr. 6 WIJNEGEM: VU-ledenfeest. Tafelrede om 19u.30 door Walter Luyten. Inlichtingen: Mathieu Mees, Turnhoutsebaan 528, tel.03/353.94.64.

Do. 12 MERKSEM: Familiedag. Daguitstap met FVV-Merksem en Vlaamse Kring Groeninghe naar Averbode. Bezoek abdij, bossen, vijvers, speeltuin, tuinen en Kapittelberg met Vlaamse Wijngaard. Info: Frie Van der Gooten (03/321.57.60) of Ronnie Herbosch (03/647.11.74).

Vr. 13 KALMTHOUT: Bezoek tentoonstelling in Hesenhuis „De geschiedenis van het Vlaamse wandtapijt“, samen met FVV-Kapellen. Inschrijven (250 fr.p.p.) bij Christel (664.07.57). Vertrek om 8u.45 aan Heide-station.

Za. 14 LINT: Uitstap naar Frans-Vlaanderen met als gids Walter Luyten. Over parkoers van Parijs-Roubaix naar Belle en Kasel. Vertrek om 7u., terug rond 21u. Deelname: 400 fr. Inschrijven: Jan Winters (455.75.83), Dany Vangermeersch (455.50.70) of Frank Vercauteren (454.15.18). Org.: Vlaamse Kring Lint.

Ma. 16 KALMTHOUT: Voor-dracht met dia's over Hedendaagse kant. Om 20u. in Theesalon De Raaf. Deelname: 100 fr/leden, niet-leden: 200 fr. (koffie inbegrepen). Org.: FVV-Kalmthout.

Za. 28 BONHEIDEN: Arr. tuinfeest. Van 19 tot 21u. paëlla. De Lierse DSJB zorgt voor de muzikale omkadering (oude stijl jazz). In de Krankhoeve, Grote Doelstraat. Kaarten (400 volw., 150 kind) bij VU-kaderleden. Aperitief gratis.

HAAL MEER UIT WIJ

26 WIJ-LEZERS GRATIS NAAR ZANGFEEST!

Zondag 24 april gaat in het Antwerpse Sportpaleis het 57ste Vlaams Nationaal Zangfeest door. De deuren openen om 13u.30 en het feest begint om 14u.30.

Het programma kreeg het motto *Vlaanderen, een stem in Europa, een stem in de wereld* mee en is ook dit jaar rijkelijk voorzien van zang, dans en spektakel.

15 koren, 4 dansgroepen, 5 muziekkapellen, beiaard, or-

gel, piano en het Zangfeestorkest.

Grote namen die solo optreden (maar waarvan de liedjes zo bekend zijn dat zij tot meezingen uitnodigen) zijn Hans De Booij en Ramesses Shaffy. De toespraak wordt gehouden door ANZ-voorzitter Hugo Portier.

De redactie biedt 13 lezers 2 inkomkaarten aan. De plaatsen situeren zich op rang 4 en

hebben een waarde van 400fr. elk.

WIJ-lezers die interesse hebben kunnen onze redactie bellen op **donderdag 21 april tussen 10 en 12u.** (Vragen naar Hilde De Leeuw) iets voor vlugge bellers!

De gevraagde kaarten worden dan onmiddellijk opgestuurd, ze kunnen ook opgehaald worden op de redactie (Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel).

Zullen we't eens over een andere kloof tussen burger en politiek hebben?

Een initiatief van de Minister van Gelijke Kansenbeleid, Miel Smet.

VU-BRUGGE VRAAGT BELEIDSNOTA

DE STAD ALS MOTOR VOOR EEN LOKAAL WOONBELEID

Tijdens de nationale studiedag op 1 mei 1993 te Brugge werd gesteld dat voor de Volksunie de stad of gemeente initiatiefnemer voor een dynamisch woonbeleid moet zijn.

Het ligt voor de hand dat andere besturen zoals het OCMW, de sociale bouwmaatschappijen en diverse welzijnsinitiatieven op het gebied van wonen hier mede een belangrijke rol moeten spelen.

Het is in Brugge trouwens o.m. op basis van diverse initiatieven van de Volksuniefractie dat het stadsbestuur zeer recent en schoorvoetend begonnen is met het zogenaamd „stedelijk overleg” inzake huisvesting.

Zonder veel entoesiasme overigens, want ware het niet dat we zelf in de gemeenteraad zijn tussengekomen, men zou zelfs het OCMW bij dit overleg niet eens hebben betrokken.

Voor de Volksunie staat het recht op wonen en de zorg voor de woonomgeving centraal in het plaatselijk woonbeleid. Niettemin zullen bijzondere akcenten moegen gelegd worden t.o.v. bepaalde bevolkingsgroepen. Bijvoorbeeld moet er een gerichte verhuur komen van het eigen patrimonium aan de hand van sociale en objectieve criteria en niet op basis van willekeur zoals nu het geval is met o.m. de meer dan 100 woongelegenheden, eigendom van de stad.

Er moet ondersteuning komen van het sociaal verhuurkantoor en het OCMW zou een veel actievere rol moeten spelen in het sociaal verhuren van woningen.

BELEIDSNOTA

Er moet ook dringend een overleg tot stand komen met de privé-markt, die nog altijd meer dan 90% van de sociale verhuuringen voor zijn rekening neemt. Via transitwoningen moet voorzien worden in echte kortopvang in crisissituaties en dit in samenwerking met diverse privé-initiatieven. Ook de huizen die vrijkomen van mensen die naar een rusthuis gaan zouden via het OCMW en in overleg met de betrokkenen kunnen verhuurd worden.

Het blijft bij dit alles hoe dan ook zo dat het stadsbestuur die rol moet vervullen van actieve beleidsontwikkelaar. Dit betekent o.m. dat bij het begin van de beleidsperiode een *Beleidsnota* moet worden opgesteld, die jaarlijks wordt bijgesteld. Deze beleidsnota komt tot stand door overleg met alle betrokkenen: het welzijnswerk, de bouwmaatschappijen, het OCMW. De nota wordt door de gemeenteraad besproken en goedgekeurd.

Uit deze nota moet duidelijk blijken welke noden het meest reëel zijn en welke keuzes moeten worden gemaakt. Ook de afspraken i.v.m. planning, spreiding in de tijd en beschikbare

middelen moeten duidelijk worden opgenomen.

Deze nota moet niet alleen vertrekken van de huidige situatie maar moet ook inzicht geven in de toekomstige behoeften.

Een ambtenaar, verantwoordelijk voor het woonbeleid, koördineert de vele informaties en activiteiten in dit verband.

En tot slot moet er één loket komen, één concrete makkelijk te bereiken plaats waar men terecht kan voor alle informatie met betrekking tot het wonen in het algemeen.

De Brugse werkelijkheid is hier ver van verwijderd, zegt Jean-Marie Bogaert, VU-fractieleider in de Brugse gemeenteraad. De Volksunie wil daar in de komende zes jaar hard werk van maken.

EEN
ADVERTENTIE
IN WIJ
RENDEERT

02/219.49.30

ANDRÉ BRAUWERS OVERLEDEN

Op 5 april 1994 hebben familieleden en vele honderden vrienden in de barstenvolle abdijkerk van Steenbrugge afscheid genomen van André Brauwiers. Hij is van ons heen-gegaan te Brugge op 30 maart j.l. Zo verliest niet alleen zijn vrouw een goede echtgenoot, zijn kinderen en kleinkinderen een liefhebbende vader en opa maar Vlaanderen een rechtlijnig, vasthoudend en sociaalvoelend strijder. Het „sociaal” en „federaal” waren geen holle woorden voor hem, hij heeft zich daadwerkelijk met hart en

ziel ingezet om deze woorden hun volle draagkracht te geven.

Hij heeft mogen beleven dat België een federale staat werd, waardoor Vlaanderen meer zelfbeschikkingsrecht en middelen kreeg en zo een stuk onafhankelijker werd. Het was nog wel niet zoals hij het zich gedroomd had maar een flinke stap in de goede richting werd gezet. André is een van die strijdbare Vlamingen geweest die dit door hun inzet, hun nooit aflatende strijd, hun opofferin-

gen mogelijk gemaakt hebben.

Maar André was niet tevreden met het onafhankelijker Vlaanderen waar alles bij het oude bleef. Hij wilde een schoner, menselijker en sociaal Vlaanderen en ook daar heeft hij zonder veel woorden maar met-der-daad bewezen een man te zijn van een zeldzame sociale bewogenheid. Jarenlang was hij OCMW-raadslid en nooit heeft iemand tevergeefs op hem beroep gedaan, steeds was hij beschikbaar, politieke kleur speelde hierbij geen enkele rol.

André was ook jaren bestuurslid van onze afdeling Brugge-Noord en wij hebben ons vaak opgetrokken aan zijn vastberaden taal, zijn doorzicht, zijn wijsheid. Wij zijn dankbaar dat wij André hebben mogen kennen, dat wij met hem hebben mogen samenwerken.

Wij bieden zijn echtgenote Suzanne, zijn kinderen en kleinkinderen onze diepste blijken van medeleven aan in dit pijnlijke en grote verlies dat hen getroffen heeft.

Ook Vlaanderen treurt om het verlies van één van haar beste en trouwste zonen.

Wij zullen André Brauwiers niet vergeten.

Gerard Vanhecke

WEST-VLAANDEREN

APRIL

Do. 21 IZEGEM: Bar auditorium Akademie voor Muziek & Woord, 20u.: Kristien Hemmerechts leest uit en praat over haar werk. Toegang 50 fr., abo's gratis. Org.: VSVK.

Vr. 22 MEULEBEKE: Vrijen en trouwen in Vlaanderen, door Chris Vandenbroeke. Om 20u. in zaal De Beer, Markt. Gratis toegang. Org.: Rodenbachfonds West-Vlaanderen.

Zo. 24 WESTENDE: VU-Westende-Lombardsijde legt bus in vanuit Westkustregio naar Zangfeest. Info bij Herman Maesen (058/23.34.30) of Hilda D'Hulster (058/23.40.41).

Ma. 25 OOSTENDE: Info-avond over Psoriasis door Paul De Corte (voorzitter VI. Ver. Psoriasispatiënten). Om 20u. in zaal Trefcen-

trum, Aartshertogstraat 4. Gratis toegang. Org.: Rodenbachfonds West-Vlaanderen.

Di. 26 IZEGEM: Erasmuszaal bibliotheek, 20u.: Bezoek tentoonstelling met werk van Jos Dewil. Org.: FVV-Izegem.

Vr. 29 ROESELARE: Vlaamse Volksavond in 't Ruiterscentrum, Piljoenstraat. Van 19u.30 tot 20u.30: 1/2 kip met groenten en frietjes (350 fr., -12j. 200 fr.). Om 21u.: optreden Johan Vandenbergh. Inschrijven bij VU-bestuursleden op nrs. 20.83.45 (t Leeuwke) of 20.85.63 (Tonie Soete). Org.: VU-Roeselare.

MEI

Do. 26 IZEGEM: Euro-meeting met Firmin Debussere en Jaak Vandemeulebroucke. Om 20u. in zaal Valentino, Meensesteenweg 122.

OOST-VLAANDEREN

APRIL

Wo. 20 SINT-NIKLAAS: Info-avond over Vrouwen in de gevangenis door Erna Hermans. Om 20u. in de Sted. Bibliotheek, H. Heymanplein. Org.: FVV-Sint-Niklaas.

Do. 21 SINT-AMANDSBERG: Zelfsbeschikkingsrecht voor de Koerden. Voordracht met lichtbeelden door Mithat Karaman (4de plaats VU-Eurolijst) en Derwich Ferho (sekr. Koerd. Inst.). Om 20u. in Kultuurcentrum De Vlier, Groot Begijnhof 15 te St.-Amandsberg. Vrije toegang. Org.: Goossenaerts-kring i.s.m. VU-St.Amandsberg.

Vr. 22 GERAARDSBERGEN: Opvoering „De dood met de kogel”. Het proces Vindevogel naar het boek van Valère Depauw. Om 20u. in het Vlaams Huis, Stationsplein 22 te Geraardsbergen. Inkom 100 fr.

Za. 23 OUTER: Paasfeest VVVG. Zaal De Kloppers, Aardeweg te Outer. Om 12u.30. Inschrijven ten laatste op 16/4 bij G. De Coster (054/33.71.79).

Za. 23 WONDELGEM: Lente-koncert door het Vocaal Ensemble Mandriale in de St.Godelievekerk

te Wondelegm. Om 20u., inkom 200 fr. Org.: Kult. raad Wondelgem.

Zo. 24 LAARNE-KALKEN: Uitstap naar Vlaams-Brabant. Bezoek aan Vlaamse Toontuinen (Hoegaarden) en Zoutleeuw. Vertrek om 7u.45 Kalken Kerk en om 8u. Laarne voetbalplein. Inschrijven: Frank Van Imschoot, Bochtenstraat 44, 9270 Laarne (09/369.50.45). Org.: VU-Laarne-Kalken.

Vr. 29 AALST: Jaarlijkse 1 mei-viering. Om 20u. Gelegenheids-toespraak door Jaak Vandemeulebroucke aan het standbeeld van priester Daens, Werf te Aalst. Na de bloemlegging versnapering in lokaal De IJzer, Vlaanderenstraat 13. Org.: VU-arr. Aalst.

Za. 30 SINT-AMANDSBERG: Een dagje Brussel met de Vlaamse Vrouwen-St.Amandsberg. Samenkomst om 9u.30 stipt in de hal van het St.Pieterstation te Gent. Met bezoek aan tentoonstelling Hoogelied en De Jaren Dertig. Info en inschrijven bij Lieve Jolie, 231.49.07.

MEI

Zo. 1 ERPE-MERE: Lentewandeling in en rond het Neigembos. Vertrek om 14u.30 aan kapel van Bevingen (ingang Neigembos via stwg. Ninove-Halle, links vlak na schoenfabriek De Proost, Neigem). Afstand: ± 8 km. Einde rond 17u. Inschrijven en info: Paul De Spiegeleer, Stokt 17 te Burst (62.42.09). Org.: VU-Erpe-Mere.

Vastbenoemde leerkracht?

Ben je een vastbenoemde leerkracht in het vrij of het gemeenschapsonderwijs?

Wil je boeiend werken met politiek geëngageerde jongeren?

Ben je jonger dan 38, dan kan je vanaf 1 september 1994 bij Volksuniejongeren vzw aan de slag als stafmedewerker, met behoud van loon, anciënniteit...

Snel reageren!

VUJO

Barrikadenplein 12,
1000 Brussel
tel.: 02/217.63.28

LIMBURG

APRIL

Zo. 24 HEUSDEN-ZOLDER: Met de bus naar het Zangfeest. Vertrek om 13u. Heusden-Willbrordusplein; 13u.10 Beringen-Markt. Prijs: 550 fr. (busreis + plaats 400 fr./rang 4). Inschrijven: Frans Vanstipelen, 011/42.59.95.

MEI

Zo. 1 HASSELT: VU-Entente in Ontmoetingscentrum Catharina. Inschrijven op tel.nr. 011/23.70.37. Org.: VU-Hasselt en Frieda Brepoels.

KUUR in Z-POLEN

Gezondheid en vakantie.
Schitterend en goedkoop!

Gratis documentatie:

**R. De Waegenaere
Zonneschijn 8
B 9800 Deinze
Tel. 09/386.37.07
Fax. 09/380.07.83.**

Hotel - Restaurant - Feestzaal - Tea-Room

Hostellerie

Petrus

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, comfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U:
- 14 luxe hotelkamers met alle denkbare comfort.
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 715 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: 2400 fr.
- Volpension 2450 fr. per persoon.
- Halfpension 2050 fr. per persoon.
- Gastronomische weekends van vrijdagavond tot en met zondagmiddag 5400 fr. per persoon.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288.007 fax 058/289.381

AFDELING-BILZEN NEEMT INITIATIEF

KOERDENAKTIE GAAT DOOR

De VU-actie *Geef de Koerden een dak boven het hoofd* gaat verder z'n gang. De steunlijst staat voorlopig op 240.700fr., volgende week melden wij het nieuwe resultaat.

Storungen kunnen gebeuren op rek.nummer 435-0258561-39 van Vlaams Internationaal Centrum (VIC), Laanbrugstraat 11 te 1210 Brussel. De vermelding „Koerden” niet vergeten. Vanaf 1.000fr ontvangt u van het VIC een fiscaal attest.

Ondertussen vraagt Herman Hermans, verantwoordelijke voor de actie, dat nog meer zegeltjes (Fort, Seca, Fina, Comidac, enz...) naar zijn adres zouden gestuurd worden zodat deze in klinkende munt kunnen worden omgezet.

Tevens kunnen afdelingen die een inzameling van kleren willen houden steeds bij hem terecht voor informatie en werkwijze waarop zo'n inzamelbeurt moet gebeuren.

Ook afdelingen die een voordracht (met dia-voorstelling) over het Koerdenprobleem willen houden kunnen steeds bij hem terecht.

Afdelingen die een voordracht met dia-voorstelling over de onafhankelijkheidsstrijd van de Koerden willen organiseren, kunnen terecht bij Herman Hermans.

De VU-afdeling Bilzen meldde dat zij de schouders onder een plaatselijke grote Koerden-actie

wil zetten en bereidt deze dan ook voor. Wie volgt?

Alle informatie bij Herman Hermans, Wampenberg 15 te 2370 Arendonk. (014)67.00.50

EETFEEST VU-HASSELT

Op zondag 1 mei nodigen Frieda Brepoels en VU-Hasselt uit op een eetfeest. De deuren gaan open om 12u. Om 14u. pauzeren we even, maar van 17 tot 20u. kunt u opnieuw terecht voor een heerlijk lentemenuutje, een glaasje wijn...

Zoals dat de gewoonte is staat het feestkomitee borg voor kwaliteit, een prima service, vlotte bediening en érg laaaaage prijzen.

En tegelijk eet u voor *het goede doel*. U weet immers best dat we wat steun kunnen gebruiken. Ook u hebt daar op langere termijn voordeel bij.

Inschrijven blijft mogelijk tot en met 25 april e.k. Op die datum moeten we écht afsluiten. Reserveer snel op volgend nummer (011)23.70.37 (secretariaat Frieda Brepoels).

Wij hopen alvast u op 1 mei te mogen verwelkomen in Ontmoetingscentrum Catharina, N. Cleynaertslaan te 3500 Hasselt.

Zo de mogelijkheden

Tele-KB-Privé.

Thuisbankieren per computer.

Zo de bank

Dankzij Tele-KB-Privé kunt u voortaan thuis met uw PC alle courante bankverrichtingen doen. U kunt zelfs persoonlijke boodschappen uitwisselen met uw KB-contactpersoon. Bovendien kunt u de mogelijkheden volgens uw behoeften uitbreiden met speciale modules voor beleggingen en financiële informatie. Vraag snel in uw KB-kantoor om een demonstratie!

KREDIETBANK. THUIS BIJ DE BANK VAN HIER.

BRABANT

APRIL

Do. 21 STEENOKKERZEEL: Gespreksavond met auteur Clara Haesaert in het kader van leesbevorderingskampanje van min. Weckx. Om 20u. in de Vrije School ter Ham, Van Vrachenaal 25 te Steenokkerzeel. Org.: Rodenbachfonds-Brabant.

Vr. 22 KORTENBERG: Jaak Vandemeulebroucke over zijn strijd tegen de hormonenmafia. Om 20u.

in Parochiecentrum, Kloosterstraat 29. Org.: VU-arr. Leuven.

Za. 23 JETTE: 22ste bal van de VBG-Jette. Deuren: 18u. Aanvang: 19u. In de Sportzaal van het St. Pieterscollege, J.B. Verbeyststraat. Inkom 150 fr., vvk. 120 fr.

Za. 23 HEKELGEM: VU-Eetmaal in de Parochiezaal, Fosselstraat. Vanaf 18u. Ook op 24/4 van 11u.30 tot 16u. Org. VU-Hekelgem

Wo. 27 SINT-AGATHA-BERCHM: Hugo De Ridder over „Een blik in de coulissen van de Wetstraatpolitiek”. Om 20u. in Ge-

meenschapscentrum De Kroon, JB Vandendrieschstraat 19. Org.: Karel Bulsfonds St. Agatha-Berchem.

Za. 30 BEERSEL: Kaas- en Bieravond in de Gemeentelijke Feestzaal te Beersel, Hoogstraat 1. Vanaf 18u. Org.: VU-Groot-Beersel.

MEI

Di. 3 HALLE: Gespreksavond „Een kijk op Noord-Ierland”. Van 20 tot 22u.30 in Kunstacademie De Meiboom, Onderwijsstraat 2 te Halle. Org.: Vorming & Gemeenschap vzw.

ASSE: UITSLAG TOMBOLA

De winnaars zijn geloot uit de antwoordformulieren waarop 4 vragen perfect beantwoord stonden.

De antwoorden waren:

1. Er zijn door de VU-gemeenteraadsleden van Asse 77 agendapunten ingediend in de periode 1989-'94.

2. Er zijn in dezelfde periode 45 interpellaties gehouden in de gemeenteraad.

3. De voornaam van het VU-Europarlementslid is Jaak.

4. VU-Asse telt 4 mandatarissen (2 gemeenteraadsleden en 2 OCMW-raadsleden).

Winnen een leeuwevlag van 1,5m of 1,5m, Jeanne Verdoodt (Brussegem) en Frans Faes (Ternat).

Winnen het boek „De hormonenmafia” van Jaak Vandemeulebroucke: Miariette De Greve (Asse), Louis Vrijders (Brussegem), Wim Durang (Lennik), David Sluys (Bekkerzeel), Jos Nauwelaerts (Dilbeek).

Proficiat en dank!

ER IS OOK GOED NIEUWS

FDF-volksvertegenwoordiger Clérifayt woont in het kiesarrondissement Halle-Vilvoorde en beschouwt zich als de spreekbuis van 120.000 verdrukte franstaligen (sic). Hij stelt, met de regelmaat van een klok, vragen over taaltoestanden o.m. in de Brusselse rand. De antwoorden zijn ook voor ons meegenomen.

Zo wilde hij onlangs weten „hoevele kijk- en luistergelden in 1991, 1992 en 1993 hun betaalformulier respektievelijk in het Frans, het Nederlands of het Duits kregen”, en „welk aandeel zij vertegenwoordigen in het totaal van de gebruikte formulieren”.

Het ging om de zes gemeenten met taaltegemoetkomingen voor franstaligen en om de taalgrensgemeenten Komen, Spiere-Helkijn, Moeskroen, Voeren, Ronse, Vloesberg en Edingen.

Het antwoord leert ons dat daar procentueel zeer weinig schommelingen voorkomen.

Indien wij 1991 vergelijken met 1993 stellen wij vast dat er *geen wijzigingen* te melden zijn (nauwkeurige uitgedrukt: dat er ofwel helemaal geen zijn ofwel schommelingen van minder dan 1%) in de randgemeenten Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppeem en in de taalgrensgemeenten Komen, Moeskroen, Ronse, Vloesberg en Edingen.

Het aandeel van de franstalige kijk- en luistergeldplichtigen daalt in de randgemeente Kraainem (van 69,6% naar 68,4%) en in de taalgrensgemeente Spiere-Helkijn (van 36,1% naar 32,3%) en Voeren (van 48% naar 46,8%).

Het gaat om een zeer beperkte daling in slechts enkele gemeenten; en er zijn weliswaar nog steeds mensen die geen kijk- of luistergeld betalen.

Toch mag gesteld worden dat de verfransing rond Brussel tot stilstand begint te komen en langs de taalgrens zelfs enigszins afneemt. De gang van zaken in Voeren wettigt in dit opzicht enige hoop voor de toekomst.

Overigens mogen deze vaststellingen geen aanleiding zijn om weerbaarheid en waakzaamheid te laten verslappen.

Men vergeet niet dat de enige randgemeente met een (niete) meerderheid Vlaamse kijk- en luistergeldplichtigen Wemmel is (46,2%).

(kj)

57ste VLAAMS NATIONAAL ZANGFEEST

Vlaanderen
een stem in Europa, een stem in de wereld

Solisten

Hans De Booy, Ramses Shaffy, Carine Viaene, Arjaun, Gust Teugels

Dirigenten

Dirk Dossche, Ludo Claesen, Juliaan Wilmots, Michael Scheck, Lode Dieltiens

Noël Reynders, beiaard

Jos Mertens, piano
Kristiaan Van Ingelghem, orgel
Zangfeestorkest

Podiumkoren

Gregoriuskoor-Cum Gaudio, Sint-Maartens-Latem
Gemengd koor Singhet Vro, Lovendegem
Singhet ende Weset Vro, Landen

St.-Pauluskoor, Godveerdegem
De Wase Lijsters, Sint-Niklaas
Maria's Vreugd, Beveren-Leie
O.L.V.-koor, Mechelen
Waelrant, Borgerhout

Dansgroepen

VVKB-dansgroep 'Edelhart'
Chierlycke Danseryen
Kunstgroep Nele
Imago-Tijl

Presentatie

Geert Segers
Klaske Folmer

Teksten

Anton Aldi

Jeugdmuziekkapellen

VVKs Sint-Joris, Izegem

VNJ

KSA, Geraardsbergen
Thebaanse trompetten Hanske de Krijger, Oudenaarde

Regie

Herman Slagmulder

Kaartenverkoop: ANZ-secretaariaat - Baron Dhanislaan 20/2
2000 Antwerpen - Tel.: (03) 237 93 92

Georganiseerd door het ANZ i.s.m. het Davidsfonds, de YTB-YAB en de VVKB m.m.v. het Noordstarfonds v.z.w. kulturele stichting van de Noordstar en Boerhaave-Gent

ZONDAG 24 APRIL 1994 • 14.30 u. • SPORTPALEIS ANTWERPEN

en met de steun van

GAZET VAN ANTWERPEN

J. VAN BREDA & C°

KB
KREDIETBANK
SPAARKREDIET

TV1

Duvel

Lijn

KAMPIOEN IN HET DIEPST VAN DE GEDACHTEN

Elk zichzelf respecterend literatuuronderwijs begint met het adagium van Willem Kloos: „Ik ben een god in 't diepst van mijn gedachten"... De dag dat op de school sport-geschiedenis zal worden onderwezen zal de leraar allusies kunnen maken op de gerenommeerde tachtiger: „Ik ben een kampioen in 't diepst van mijn gedachten"... Daar begint en eindigt het immers allemaal voor de besten in elke sportdiscipline.

We voelen ons nog wel niet oud maar we zijn ook niet meer zo jong dat we niet achterom zouden mogen kijken. We zien dan een galerij van grote kampioenen: Coppi, Schotte, Van Looy, Merckx, Hinault, Kopa, Pele, Di Stefano, Jurion, Charlton, Van Moer, Cruyff, Cassius Clay, Magic Johnson, Steveniers, Zatopek, Roelants, Lewis, Boebka. De lijst is verre van volledig. Dat is trouwens ook niet de bedoeling. Maar met de jaren is het ons wel duidelijk geworden: niet de aanleg, het fel geroemde talent, de zogeheten klasse maakt het verschil tussen de besten van een generatie. Wel het karakter, de gedrevenheid, de motivatie, de wilskracht.

ZONDER OVERSCHOT

Die beslissende mentale kwaliteiten ontwikkelen zich gemakkelijker in een klimaat van ontbering, van materiële beperking, van relatieve armoede dan in luxe en welvaart. Naar aanleiding van de jongste Ronde van Vlaanderen werd Briek Schotte nog eens ten tonele gevoerd. De laatste van de Flandriens, zoals hij wordt geheten, legde de vinger in de wonde. Er zijn naar zijn zeggen geen Flandriens meer, die kunnen er trouwens niet meer zijn want de tijdsgeest en de levensomstandigheden zijn te zeer gewijzigd. Briek groeide op zonder overschot. Hij had altijd net genoeg te eten maar was nog maar een opgeschoten knaap toen hij al van 's morgens tot 's avonds moest werken. Afzien op de fiets was voor hem de vlucht uit de schrale alledaagse werkelijkheid. De velo schonk hem alles: zelfbewustzijn, eigenwaarde, aanzien, welvaart.

Met Tsjmile, de jongste winnaar van Parijs-Roubaix, is het niet anders. Hij reed over de kas-seien als een Flandrien, schreven de kranten. Voor de ex-Sovjetrus is de fiets het vervoermiddel van armoede naar rijkdom, van beperking naar verscheidenheid. Tsjmile zit met een andere mentaliteit, met een ander karakter op de fiets dan de meeste van zijn tegenstanders. Van de jonge Eugeni Berzin, zondag eerder verrassend maar zeer verdiend winnaar van Luik-Bastenaken-Luik kan men hetzelfde zeggen.

In de resultaten van topsport-evenementen leest men vaker het verschil in gedrevenheid dan het verschil in talent. Eddy Merckx zou daar veel kunnen over vertellen. Hij reed zijn leven lang alleen maar om te winnen. Of het een criterium, een kermiskoers, een semi- of echte klassieker, een kleine of een grote ronde of een kampioenschap betrof: Eddy wilde winnen. En liefst ook nog met panache. Hij leefde als een mon-

nik. Hij trainde als een verslaafde. Hij was een bevlogen zendeling op twee wielen met maar één doel voor ogen, met maar één enkele boodschap: winnen. Nooit vermocht iemand anders, in welke sportdiscipline dan ook, zijn konkurrenten zo lang en zo nadrukkelijk te domineren. Met Merckx kan en mag niemand vergeleken worden. Zoveel is zeker.

PROMOTIE

Bij andere kampioenen vindt men diezelfde gedrevenheid, diezelfde motivatie terug. Bekijken we eens de staat van verdienste van Jef Jurion en Wilfried Van Moer. Beiden waren middenvelders van bescheiden komaf voor wie de voetbalsport de hefboom was naar maatschappelijke promotie. Jef Jurion was kind in een zeer bescheiden groot gezin. Van jongsaf begreep hij dat hij voor alles zelf zou moeten zorgen, dat hij van niemand geschenken zou krijgen. Jurion was de ziel van het grote Anderlecht van de jaren zestig, veel meer dan Van Himst die mogelijk meer aanleg maar ongetwijfeld minder karakter bezat. Het was Fernand Beeckman, destijds de „soigneur" van Anderlecht, die ooit in een interview zegde: „Na een nederlaag was Jurion in staat ongelukken te doen. Hij was verschrikkelijk na een verloren match". Daarin licht vermoedelijk het verschil tussen de goede en de grote voetballers.

Nemen we Van Moer: hij won voor Standard drie kampioens-titels op rij. Hij was oud, versleten en afgeschreven toen hij de Rode Duivels nog op de weg zette naar de gouden jaren tachtig. Van het slag van Jef en Wilfried lopen er vandaag in ons land geen voetballers meer rond. Al de in begin van deze bijdrage genoemde kampioenen verwierven door de sport sociale en maatschappelijke promotie. Het zou kunnen dat die motivatie vandaag ontbreekt. Slechts weinigen kunnen op lange termijn inspanningen blijven opbrengen. De gemakzucht heeft zich in onze levens geïnstalleerd. Begrip daarvoor bleek uit de eerder aangehaalde woorden van Briek Schotte. Briek was destijds een dwangarbeider-met-levensvreugde. Vandaag durft men dat van niemand nog verlangen. Vandaar dat in deze tijden de Afrikanen de atletieksport domineren, dat de betere Amerikaanse topsporters bijna altijd kleurlingen zijn. Hun gedrevenheid is totaal verschillend van die van hun blanke tegenstanders.

OOK MAAR MENSEN

Waarmee we niet willen zeggen dat grote sportieve successen niet langer zijn weggelegd voor zagezegd verwende Westerlingen. Integendeel. Jean-Michel

Saive: het bewijs dat wilskracht bergen kan verzetten.

Saive heeft in de voorbije maanden bewezen dat wilskracht bergen kan verzetten. Hij stootte door naar de absolute top van het wereldtafelen-tennis. Hij won de Top Twelve en het Europees kampioenschap. Na slopende strijd droogde hij de ongenaakbaar gewaande Zwe-den af. Van Saive wordt verteld dat hij nooit afgeeft, dat hij blijft doorgaan, dat hij maar niet genoeg kan trainen. In zijn spoor presteerden ook zijn broer en nog andere Walen beresterk. Het kan dus nog allemaal.

Ook Vincent Rousseau bewijst dit nu al ruim twaalf maanden onafgebroken. Vorige zondag won hij op een grandioze manier de marathon van Rotterdam. Voor een paar jaar zou niemand het geloofd hebben. Rousseau ging door voor een sportieve losbol die er niet eens in slaagde een behoorlijke seizoenplanning op te stellen en die de bijzaken niet van de hoofdzaken kon onderscheiden. Het verschil zit hem dus wel degelijk in het kopje en nergens anders. Vandaar dat we meevoelen met onze beroepsvoetballers die steen en been klagen wanneer ze enkele weken na elkaar twee wedstrijden in zeven dagen moeten spelen. Stel je voor tweemaal negentig minuten voluit moeten gaan in honderd-achtenzestig uur. 't Zijn toch ook maar mensen...

Flandrien

LIVERPOOL KAN NIET VERGETEN VIJF JAAR LATER

Vorige week herdacht de Britse sportwereld de 96 doden van Hillsborough. Over dat drama, dat vijf jaar geleden voor de al zo beproefde FC Liverpool bovenop de nog onverwerkte Heizeltragédie kwam, werden in Engeland boeken geschreven. De daders, zo stelde de sensatiepers, waren van de ene dag op de andere slachtoffers geworden.

Maar zo eenvoudig was het allemaal niet natuurlijk. Die zaterdagmiddag werd in Sheffield een streep getrokken onder ruim honderd jaar voetbalgeschiedenis. Groot-Brittannië realiseerde zich plotseling dat de tijd had stilgestaan. Vrijwel overal op de eilanden werd in verouderde en onveilige stadions gevoetbald. Voetbaltempels met bijna archeologische waarde gebouwd in een andere tijd voor andere mensen. Engeland had de problemen altijd voor zich uitgeschoven. Vroegere incidenten waren altijd afgedaan geworden met „onvoldoende of ondoordachte veiligheidsmaatregelen, getroffen door

onwetende of onbekwame wedstrijdorganisatoren". Maar na Sheffield was er geen weg meer terug. De staat en het gerecht moeiden zich met de zaak. Al de stadions moesten worden herbouwd. In navolging van internationale richtlijnen werd gedekreteerd dat alle staanplaatsen moesten verdwijnen, dat er nog uitsluitend zittend naar het voetbal mocht worden gekeken. Ook de dranghekken, de ijzeren kooien rond de grasmatten, werden neergehaald. Te onveilig. Te gevaarlijk. Te veel doden. Bovendien werden de clubs aangemaand zelf veiligheidsdiensten te waarborgen. De geboorte van de zogenaamde stewards, waar bij ons in de voorbije weken zoveel over te doen was.

EEUWIGE VLAM

Vijf jaar heeft men erover gezet en het ziet er vandaag naar uit dat de grote en kostelijke verbouwingswerken binnenkort nagenoeg overal zullen zijn voltooid. De wereldberoemde Spionkop van Liverpool zal volgend sei-

zoen nog slechts een herinnering zijn en dat besef doet pijn aan de Merseyside. Voetbal passief meebeleven is daardoor ook in Engeland duurder geworden. De rekening moest door iemand worden betaald en net zoals de doodgewone burger een geliefkoosde prooi is voor de belastingsinspectie en de in permanente geldnood verkerende landsbestuurders is de doodgewone supporter het uitverkoren slachtoffer van de lege klubkassen. Niets nieuws onder de zon dus.

Maar intussen blijven de 96 ongelukkigen van Hillsborough wel dood natuurlijk. Wie Anfield Road bezoekt wordt permanent aan hun gruwelijk lot herinnerd. Aan de ingang van het stadion van de FC Liverpool werd een Memorial opgericht. Achter glas brandt een eeuwige vlam voor de namen van de meestal nog erg jonge slachtoffers. Voor het glas liggen altijd ruikers met kaartjes met opdrachten.

Liverpool kan niet vergeten...

KROONPRINS VAN EEN DROMENLAND

Tekenaar en scenarioschrijver Moebius, o.m. bekend van de reeks *De wereld van Edena*, is al sinds zijn jonge jaren gefascineerd door Nemo, een klassieke stripfiguur van een zekere Windsor McCay. In de verhalen van McCay beleefde de kleine Nemo fantastische avonturen in z'n dromen. Moebius heeft altijd gehoopt die dromen voort te kunnen zetten. Tijdsgebrek bellette hem dit tot nog toe.

Tot Moebius in 1991 kennis maakte met Bruno Marchand, een jonge docent aan de frans-talige kunstschool St. Luc. Uit een vruchtbare samenwerking van beide heren groeide een mooie hommage aan het monument uit de stripgeschiedenis, dat Nemo toch wel is. Het resultaat is ronduit schitterend! *De Goede Koning*, deel één van *Little Nemo* is nu uit en overtreft de stoutste verwachtingen. Moebius bedacht het scenario, Marchand tekende de platen. Moebius bood Marchand alle kans zich artistiek te ontplooiën, de jonge tekenaar benutte haar dan ook ten volle. Marchand hanteert een zuivere, heldere tekenstijl en het subtiel koloriet versterkt het sprookjesachtige waas dat over het verhaal hangt. Het is zo klaar als pomewater, Bruno Marchand is een vakman van het zuiverste ras die zijn stijl uitstekend beheerst, we zullen ongetwijfeld nog van hem horen.

Het verhaal zelf is het verslag van een bizarre droom van Nemo. Hij onderneemt een fan-

De kleine Nemo klimt naar het luchtschip van professor Genius.

tastische reis, aan boord van een vreemdsoortig luchtschip dat bestuurd wordt door de geheimzinnige maar vriendelijke professor Genius. Doel van de reis is het fabelachtige Slumberland, waar ze opgewacht worden door De Goede Koning.

Professor Genius had Nemo reeds duidelijk gemaakt dat hij kroonprins is van Slumberland. Slumberland is een dromenland

waar ook een Slechte Koning over z'n eigen rijk heerst. Het was een „uitstekende slechte koning“ die z'n werk prima deed, maar het evenwicht tussen goed en kwaad lijkt nu wel verstoord. Want zie, De Goede Koning wordt door een duistere macht meegenomen met als gevolg dat de kleine Nemo vroeger dan verwacht de troon zal moeten bestijgen... Maar voor het zover is ontwaakt Nemo natuurlijk uit z'n droom. We zullen dus nog eventjes op onze honger en deel twee van *Little Nemo* moeten blijven zitten om te weten hoe dit raadselachtige avontuur afloopt.

(ts)

⇒ *Little Nemo. De Goede Koning. Moebius en Marchand. Uitg. Casterman, Doornik 1994, 80 blz., 450 fr.*

KLEUTERSTRIP

In *Lila + Roodneus*, een aardig boekje van Erhard Diehl, staan 24 grappige beeldverhaaltjes.

Tekst bevat dit boekje eigenlijk niet, op een zinnetje bovenaan elke pagina na. Op elke pagina is een avontuurtje getekend waar kleuters waarschijnlijk wel om moeten lachen. De vrolijke maar eenvoudig getekende figuurtjes zijn in kleurige decoraties geplaatst.

Lila is een meisje met blond krulhaar, Roodneus is haar poes met, jawel, een rooie kokkerd. Lila en Roodneus zijn dikke vrienden. Toch bakken ze mekaar wel eens een poets, maar echte vrienden kunnen daar alleen maar om lachen!

Lila + Roodneus is zo'n beetje een stripverhaal voor beginners.

(ts)

⇒ *Lila + Roodneus. Erhard Diehl. Uitg. C. de Vries-Brouwers, Rotterdam, 1993, 465 fr.*

STOEL EN KAST, VERF EN KWAST

Bent u uw disigninterieur hartsgrondig beu? Dan moet u het dringend over een andere boeg gooien. Kieper al die peperdure stijlmeubelen de deur uit (of geef ons een seintje, we komen ze wel ophalen), en begeef u naar de antiekhandelaar, tweedehandszaak, rommel- of vlooiemarkt. Laadt er uw vrachtwagen vol oude of tijdloze tafels, stoelen, klerkasten, dressoirs, kamerschermen, nacht- en bijzettafeltjes. Thuisgekomen begint u deze meubels als bezeten af te schuren om ze vervolgens opnieuw in de verf te zetten en tenslotte fraai te decoreren.

En daar wringt het schoentje, want tenzij u artistiek begaafd bent of reeds sporen verdiende als decorateur, riskeert u er een zootje van te maken.

Maar geen nood, de boekhandelaar heeft alweer een oplossing voor uw probleem in petto. Voor 695 frank krijgt u van hem het boek *Interieurdecoraties met verf en kwast*. In deze uitgave

vindt u heel wat om uw huis en meubels een nieuw uitzicht te geven. Vier totaal verschillende stijlen worden behandeld: traditionele Skandinavische motieven, de romantische Engelse roos, elegante klassieke decoraties en zon-, maan- en ster-motieven.

Een aantal kant-en-klare patronen van alle ontwerpen en een speciaal karbonpapier om de motieven over te trekken zitten achteraan het boek in een envelop. Enige handigheid is wel vereist, al wordt alles helder, stap voor stap uitgelegd in woord en beeld, met de eksakte opgave van kleuren en verfsoorten. Het geheel is verlicht met paginagrote, sfeervolle kleurenfoto's.

(ts)

⇒ *Interieurdecoraties met verf en kwast. Jocasta Innes & Stewart Waltin. uitg. H.J.W. Beebt-Haarlem, 1994, 65 blz., 695 fr.*

HERINNERINGEN AAN EEN TSARENFAMILIE

Voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van Rusland of in de lotgevallen van koninklijke families is dit boek zeker een aanrader. Het geeft ons namelijk een blik „achter de schermen“ van Ruslands laatste tsaar en zijn familie.

We treffen hoofdzakelijk foto's aan, hoogstwaarschijnlijk genomen door de zuster van Niklaas II, maar daarnaast steeds ook een korte begeleidende tekst waarin het leven van de tsarenfamilie geschetst wordt ten opzichte van de Russische en internationale gebeurtenissen.

Men kan op zijn minst wel stellen dat de auteurs Paoli en Boulay nogal idealiserend te werk gaan. De tsaar is natuurlijk de voorbeeldige huisvader en echtgenoot. De kinderen zijn allemaal braaf en verstandig, en natuurlijk dragen ze allemaal moedig het leed dat hen te beurt valt. Vooral de hemofilie van tsarevitsj Aleksej Nikolaevitsj wordt op dit vlak nogal uitgebuit.

De teksten die telkens een nieuw hoofdstuk inleiden getuigen van iets minder emotioneel geladen uitingen, maar toch zal er geen kwaad woord over de tsarenfamilie in verschijnen. En als er dan toch eens iets negatiefs moet vermeld worden, gebeurt dat op heel summier wijze. En dat terwijl er toch wel duidelijke tekortkomingen van de kant van deze uiterst conservatieve tsaar vastgesteld zijn. Zo had hij Rusland heel wat ellende kunnen besparen door geleidelijke hervormingen door te voeren in plaats van halsstarrig vast te houden aan zijn nog praktisch onaangestaste machtspositie. Zo is er ook de zeer dubieuze affaire met de welbekende Raspoetin, waarover we echter in het ongewisse worden gelaten.

De foto's zelf zijn van een verrassende kwaliteit en laten Rus-

Nicolaas II, de laatste tsaar.

lands laatste tsaar zien als mens die misschien wel liever geen tsaar was geweest, en dat is dan ook de konklusie van de beide auteurs.

(kva)

⇒ *Nikolaas II en zijn familie. Herinneringen aan een tsarenfamilie. Dominique Paoli en Cyrille Boulay. Bewerkt door Frans T. Stoks. Uitg. Schuyt en Co, Haarlem/Standaard Uitgeverij, Antwerpen. 900 fr.*

BRIEVEN UIT MOSKOU BERICHTEN MET EEN GRIMLACH

Maria Topgygina is in Vlaanderen bekend door haar optreden op de BRTN enkele jaren geleden. Tijdens het joernaal kon men toen gedurende enkele dagen genieten van de avonturen van twee Nederlands-sprekende Russen. Voor de VARA-radio leest Toptygina nog steeds een gesproken brief uit Rusland. De artikeltjes in dit boekje zijn een bewerking van die gesproken brieven.

In verschillende korte stukjes van 3 à 4 bladzijden elk, beschrijft ze op ironische wijze de toestanden in het nieuwe Rusland. Zo vinden we ondermeer iets over de ongeschreven wetten die gelden bij het in rijen aanschuiven. Of wat dacht u van een nieuwe populaire vorm van spekulatie? Moskovieten beleggen namelijk in metrocoupons, die toch elke week duurder worden, waardoor er dan weer een tekort aan die coupons ontstaat.

Toptygina weet toch telkens de glimlach op de lippen van de lezer te bewaren, alhoewel die glimlach soms over-

gaat in een pijnlijke grimas. Zo bijvoorbeeld in het stukje over de ongevallen in Russische kerncentrales, waar men in het westen meer over blijkt te weten dan de rechtstreeks bedreigde mensen.

Deze cliché-achtige metafoor doet ons denken aan de in '58 overleden satirikus Zosjtjenko waarover in het boek *Russische literatuur uit de 20e eeuw* geschreven staat: „In de skaz-anekdotes van Zosjtjenko overbeerst meestal de luchtige grijnslach, maar zijn pathologische zwaarmoedigheid geeft ook hier soms aanleiding tot een ietwat pijnlijke grimas“.

Dit is alles bij elkaar wel een leuk boekje, en interessant voor wie een beetje beeld wil krijgen van de situatie in het huidige Rusland, maar veel boek krijg je niet voor je geld.

(kva)

⇒ *Ik leef in een wonderland. Bericht uit Moskou. Maria Toptygina. Uitg.: BZZTòb, Den Haag/Standaard Uitg., Antwerpen. 112 blz., 390 fr.*

FESTIVAL VAN HET ZEEMANSLIED

Zeemansliederen of „shanties” werden eertijds aan boord van de grote zeilschepen gezongen om de bewegingen van de zeelui bij gemeenschappelijke, ritmisch verlopende arbeid te coördineren. Ze werden dikwijls in beurtzang uitgevoerd, afwisselend door de voorzanger of „shantyman” en de rest van het scheepsvolk. De melodie is meestal erg eenvoudig van structuur. De teksten verhalen anekdotes over het leven aan boord of in de havensteden. Men onderscheidt drie soorten shanties: *haalliedjes* voor het gezamenlijk trekken aan het touw, *gangspilliedjes* bij onderbroken en langdurig werk zoals het ankerhieven gebruikt, en *zeemanballaden* waarmee de zeeman in zijn vrije tijd bepaalde gebeurtenissen of personen bezong. Shanties verloren groten-deels hun functie als arbeidslied door de mechanisering van de scheepvaart.

Zeemansliederen coördineren de gemeenschappelijke ritmische arbeid aan boord.

Voor wie geïnteresseerd is in zeemansliederen hebben we goed nieuws, want het eerste *Festival van het Zeemanslied* gaat door op 12, 13, 14 en 15 mei a.s. in respectievelijk Blankenberge, Oostduinkerke, Duinkerke en Antwerpen. Het festival is een gezamenlijk initiatief van vzw Scute uit Blankenberge, het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke, het Musée Portuaire van Duinkerke en het Nationaal scheepvaartmuseum van Antwerpen.

Het festival beoogt een dubbel doel: enerzijds het brengen van traditionele volksmuziek die de zee en het scheepsvolk als thema heeft, anderzijds wil het tevens de aandacht vestigen op ons eigen maritiem erfgoed.

VOOR ELK WAT WILS

Hoofdactiviteit van het festival wordt het optreden van en aantal muzikanten en groepen die de oude zeemansliederen doen herleven. Vlaanderen is vertegenwoordigd door 't Kliekske, Frans-Vlaanderen door Marieke en Bart et l'ensemble d'het Reuzekoor uit Duinkerke, terwijl Liereliet afkomstig is uit Friesland. Op deze manier is de ganse Noordzeekust op het festival vertegenwoordigd. Tussen de verschillende optredens zorgt een draaiorgelman voor de nodige sfeer. Na afloop vindt telkens nog een groots „Bal populaire” plaats dat opgeluisterd wordt door de groep Klakkebusse. Dit programma wordt op de vier lokaties op identieke wijze gebracht. Het festival vangt telkens aan om 15 uur.

Naast het eigelijke muziekfestival zorgt elke organisator tevens voor een aantrekkelijk nevenprogramma, dat verschilt van plaats tot plaats, en aansluit bij de plaatselijke activiteiten en manifestaties.

⇒ Voor meer inlichtingen: vzw Scute(Blankenberge) 059/23.46.33., Nationaal Visserijmuseum (Oostduinkerke) 058.51.24.68, Musée Portuaire (Duinkerke) 0033/28.63.33.39, Nationaal scheepvaartmuseum (Antwerpen) 03/232.08.50. of 232.38.67

FRANK DINGENEN: ELKE FRANK TELT

Een der meest (onderschatte maar) talentvolle artiesten aan het Vlaamse firmament is ongetwijfeld Frank Dingenen. Deze lolbroek met de fijne glimlach ontpopte zich op de Vlaamse televisie als dé man achter het kinderprogramma Liegebeest, schreef teksten en muziek (samen met Bart Peeters) voor het jeugdprogramma Elektron, en vormde Bloedgroep O voor de tieners. Hij was vele seizoenen de ongeëvenaarde „Meester” en nu bezieler van Videodjinges op VTM.

Diep in zijn hart is hij een kleinkunstenaar, en dat hoor je ook tussendoor. Ook schreef hij recent voor Will Tura het schitterende lied *Alles*, en op de planken van de Leuvense stadsschouwburg zagen we hem aan het werk als een volwaardig chansonnier, waarbij hij de betere Ann Christy gevoelvol herdacht.

Nu heeft Frank een nieuwe CD uit bij Indisc, getiteld *Elke Frank telt*. De singel hieruit heet *Jonathan*, en is een bedenking over de zoon die hij had kunnen hebben die nu twintig zou zijn. Een hartverwarmende tekst, op de wip naar het chanson, maar met een kommerciële getint refreintje om het grote publiek, dat hij meestal bespeelt, aan te spreken. Het inleidende *Samen in de file* is misschien iets téveel een doorslag van zijn singelhit

Allez Maurice net als afsluiter *Alle mooie mannen*, in duet met Margriet zijn toemaatjes-parodieën die hem voor de rest van het jaar een notering zullen opleveren in de Vlaamse toptien. Deze populaire toegiftjes zijn lokaas, want men koopt misschien wel de plaat voor deze nummers, maar ondertussen leer je toch maar z'n andere pareltjes kennen en appreciëren.

Want Frank is een liedjesschrijver die meetelt. „Een zanger valt of staat met zijn imago” zingt hij even verder, en de ludiek verwoorde badscene *Als je naast me ligt* mag er zeker zijn, naast het verhaal van zijn Russische gids Tanja en het aansluitende *Met twee treden tegelijk*. Mooiste nummers van de plaat zijn het gevoelige *Wat mis ik jou* en *Kind zijn*, die zeker het nivo van een Stef Bos halen.

Naar het einde toe zal u gevoelen beleven aan ondermeer het typetje dat hij muzikaal uitbeeldt als gospelzanger-predikant met Engelse tongval in *Het wordt een goed jaar*. Over het jaar 2000 waarin „Sylvie melodie wordt mams en in Brussel spreekt men Vlams” niet onaardige rijmpjes zijn. Frank Dingenen is een muzikale duizendpoot van formaat!

Sergius

HET GESCHREVEN LEVEN VOOR LEUNSTOELREIZIGERS

De boekenwereld heeft enkele jaren geleden een voorjaarsaktie gelanceerd die zich *Het Geschreven Leven* laat noemen. Het gaat om non-fiction boeken. Daar aan is een prijs verbonden. Zo werd in 1992 de prijs voor de beste biografie toegekend aan Eric Defoort en in 1993 aan Mario Praz voor het beste woonboek. Dit jaar is het reisboek aan de beurt.

LEUNSTOELREIZIGER

Boeken die aan volgend profiel beantwoordden konden worden ingezonden: de leunstoelreiziger gaat vooral op reis in zijn luie stoel, verkent grote delen van de wereld, zoekt belangrijke monumenten en musea op, wil historische en sociologische achtergronden te weten komen en laat zich adviseren over markante couleur locale. De leunstoelreiziger is kritisch en nieuwsgierig op zoek in het aanbod in de boekhandel naar de ideale reisgids die hem meer vertelt dan de klassieke toeristische informatie; naar reisverhalen van deskundigen die de bestemming van zijn voorkeur diepgaand en onderlegd in beeld brengen (...). Regelmatig bezoekt hij de bestemming niet werkelijk, maar schept hij enkel genoeg in het traject dat de lektuur hem uitstippelt.

De jury die daarover oordeelde was samengesteld uit: Fred Braeckman (Radio 2 - Visum), Gerrit de Clerq (Uit), Tessa Vermeiren (Weekend Knack en Style), Mark Vlaeminck (Nieuwsblad) en Manuela van Werde (BRTN-Vlaanderen vakantieland).

NOMINATIES

De nominaties werden op 1 februari bekendgemaakt op de Vers voor de Pers-manifestatie. Uit de vele inzendingen bleven over: Janny Groen met *Amerika. De kleur van ketchup* een zeer persoonlijke kijk op dit grote land; het schitterende en erudiete boek van Cees Nooteboom *Omweg naar Santiago*, waarin hij ons meeneemt naar Spanje en erin slaagt de lezer zich lijfelijk aanwezig te laten voelen en waarin een der mooiste essays over Cervantes staat. Verder waren er de Standaard Gidsen die in hun perskampagne schermen met de nieuwe kijk die deze gidsen zouden bieden, maar volgens velen in de reisboekenwereld toch afgekeken zouden zijn van vorige succesformules. Er was ook tweemaal de Vlaamse auteur Bart Plouvier bij diverse uitgeverij met *De kleuren van de zee* en *De reiziger, de veroveraar en de autochtone*. Het is dit laatste boek dat het tijdens de tweede discussieronde al vlug haalde.

EN DE WINNAAR IS...

Op een druk bijgewoonde perskonferentie in het Antwerpse pershuis, verklaarde Mark Vlaeminck, woordvoerder van de jury, dat het bekroonde boek een zeer verfrissende, historische informatie verschaft en dat de rijke beeldspraak het meer maakt dan een „gewoon” reisverhaal. Volgens de jury graaft Plouvier onder de oppervlakkige vakantieglamour en brengt hij zijn lezers in een toestand die dezelfde is waarin men zich be-

vindt wanneer men reist met alle zintuigen en verstand tegelijk.

Plouvier (17.6.1951) haalde in zijn dankwoord lekker en terecht uit naar de verzamelde pers, die „vergeten” was hem te bespreken, of zijn boek hadden afgedaan met enkele banaliteiten, die er duidelijk op wezen dat ze het maar hadden „doorgenomen” en het niet degelijk had gelezen. Dat verklaarde dan meteen het slappe applaus na de bekendmaking. Toen mocht hij de cheque van 150.000 fr. in ontvangst nemen die werd aangeboden door de Nationale Loterij, terwijl de overal aanwezige ASLK voor de vierkleurenfolders zorgde die in iedere boekhandel ter beschikking staan.

EIGEN STIJL

In het bekroonde boek gaat Plouvier op reis naar Ierland, Kenia, Samos en Tenerife. Nu kun je denken dat Ierland, Tenerife en het Griekse Samos eigenlijk niets exotisch te bieden hebben, maar Plouvier slaagt erin het banale om te zetten in het esthetische, dagdagelijksheid in poëzie, en het is vooral om stijl dat het bij Plouvier gaat. „Een knobbelzwaan, een wig van witte veren, klieft met gestrekte nek en zingende vleugels, het grijs boven de Shannon”. Zo vangt zijn verslag over een tocht op de bovenloop van de Shannon aan, en onmiddellijk zit men in Ierland en de schoonheid.

En als men ooit naar de zonovergoten stranden van Tenerife wil gaan om daar op de luie

krent te liggen, leest men beter eerst het titelverhaal *De reiziger, de veroveraar, en de autochtone*, waarin Plouvier een stuk Spaanse geschiedenis vertelt die men zich nog lang zal heugen;

dit allemaal doorspekt met de eigen belevenissen van toen en voordien als zeeman.

Een terechte bekroning!

Momos

FRANS-VLAANDEREN LEERT NEDERLANDS

Tal van jeugdige Frans-Vlaanderen studeren Nederlands tijdens avondkursussen om de taal van hun „roots” terug zelf te kunnen spreken. Deze taalkennis willen ze tijdens de vakantieperiode bijschaven en in de praktijk omzetten. Vandaar dat zowel in Vlaanderen als in Zeeuws-Vlaanderen gastgezinnen worden gezocht voor een 14-daags verblijf voor deze jonge Frans-Vlaanderen.

VOVO (Vereniging voor Ontspanning en Volksontwikkeling) vzw wil als Vlaamse vereniging de coördinatie op zich nemen voor het in contact brengen van Frans-Vlaamse studenten met Vlaamse gastgezinnen.

Voor de gastgezinnen wordt de voorkeur gegeven aan mensen die een pedagogische opleiding hebben gehad. De Frans-Vlaamse gasten worden vooraf aan een taalonderzoek onder-

worpen om na te gaan of hun kennis van de Nederlandse taal wel degelijk voldoende is. De taalstage dient dan ook opgevat te worden als een beloning voor hun inzet voor het leren van het Nederlands.

De onkosten voor heen- en terugreis vallen volledig ten laste van de gasten terwijl het 14-daagse verblijf gratis wordt aangeboden. De gastgezinnen kunnen wel een keuze maken tussen een vrouwelijke of mannelijke student. Tijdstip van het verblijf is bij voorkeur de maand juli of augustus.

⇒ Gezinnen die willen in staan voor dergelijke taalstage kunen contact opnemen met VOVO vzw, Aartsbertogstraat 4 in 8400 Oostende of tel. 059/50.84.80 (tijdens de kantooruren)

EEN EIGENZINNIGE SELEKTIE

ZATERDAG 23 APRIL

TAKE THE MONEY AND RUN

Woody Allen maakte in 1969 een opgemerkt regiedebuut met deze grappige film over een sociale mislukking en timide pechvogel. Het verhaal is erg onsamenhangend, maar zo ook is wellicht het leven van een dergelijk figuur. Met Woody Allen, Janet Margolin en Lonny Chapman. (TV 1, om 16u.)

DAYS OF WINE AND ROSES

Wrang verhaal over een man en een vrouw die aan de drank geraken. Blake Edwards draaide in 1962 deze goed geakteerde film met Jack Lemmon en Lee Remick. Henri Mancini kreeg een Oscar voor de titelsong. (VTM, om 23u.20)

ZONDAG 24 APRIL

NO NUKES

In 1979 woonden zo'n 450.000 entoesiaste fans een 5-dagen durend popconcert bij in Madison Square Garden in New York. Julian Schlossberg maakte van de happening deze film waarin heel wat bekende vedetten hun nummer komen opvoeren. De opbrengst was bestemd voor de anti-atoomorganisaties in de VS. (VTM, om 15u.)

THE GODS MUST BE CRAZY

Jamie Uys uit Botswana draaide in 1980 deze komische film over een groep bosjesmensen die voor het eerst kennis maken met de beschaving, zij het dan in de vorm van een Cola-flesje dat door een piloot werd weggegooid. (TV 1, om 20u.30)

MAANDAG 25 APRIL

AN ANGEL AT MY TABLE

Nieuwzeelandse film van Jane Campion (die onlangs nog hoog scoorde met *The Piano*) uit 1990, gebaseerd op de autobiografische romans van Janet Frame. Kerry Fox, Alexia Keogh en Karen Fergusson zijn de drie actrices die de rol van Janet op verschillende leeftijd vertolken. Een verbazingwekkende film, die men niet licht zal vergeten! (Arte, om 20u.40)

THE HUNT FOR MICHAEL JACKSON

Richard Ben Cramer ging op zoek naar de achtergronden van „de zaak Michael Jackson“. In een onthullende reportage peilt hij naar de rol van de media in de hele affaire. (BBC 2, om 22u.)

DINSDAG 26 APRIL

LOVE AT LARGE

Amerik. film van Alan Rudolph (1990). Doris verdenkt er haar man Harry, een slonzige detektive, van in bed te duiken met elk van zijn opdrachtgeefsters. Zo begint het spelletje van schaduwen en geschaduwde worden, een leuke satire, met goede vertolkingen van Tom Berenger, Elizabeth Perkins en Anne Archer. (TV 2, om 22u.)

WOENSDAG 27 APRIL

DORP AAN DE RIVIER

Verbluffend regiedebuut van Fons Rademakers uit 1958. In een ware *Pagnol*-stijl vertelt hij het verhaal van de eksentrieke dokter van Taeke. Hugo Claus schreef het scenario naar het succesvolle boek van Anton Coolen en Eddy van der Enden hanteerde de kamera op schitterende wijze. Met Jules Croiset, Mary Dresselhuys en Bernard Droog. (Arte, om 23u.10)

DONDERDAG 28 APRIL

SHATTERED

Na een zwaar verkeersongeval geraakt zakenman Tom Berenger zijn geheugen kwijt. Hij moet volledig vertrouwen op zijn vrouw Judith (Greta Scacchi) en samen proberen zij de stukjes van zijn levenspuzzel opnieuw op de juiste plaats te leggen. Een vreemde thriller van Wolfgang Petersen uit 1991. (RTBF, om 20u.40)

VRIJDAG 29 APRIL

HENRY V

Het regiedebuut van Kenneth Branagh is een uitstekende Shakespeare-verfilming geworden: een prachtig relaas van de voorbereiding van Engeland op de strijd tegen Frankrijk. Branagh speelt ook de titelrol en dan komt hij soms in konflikt met Branagh, de regisseur, maar het is in die laatste hoedanigheid dat hij de meeste indruk maakt. (TV 2, om 22u.30)

Ian Holm en Kenneth Branagh in *Henry V*, of teater op het witte doek. Vrijdag 29 april op TV 2, om 22u.30.

ER MOETEN ER VAN SOORTEN ZIJN...

★★★ Andrew Birkin werd in 1945 in Engeland geboren. Zijn zus Jane zou een jaar later het leven zien. Zijn filmloopbaan begon hij in 1966, als manusje van alles op de set van Stanley Kubricks *2001: A space odyssey*. De jaren zeventig brengen hem bij David Puttnam en bij het schrijven van scenario's. Reeds in 1978 kreeg hij voor de BBC-trilogie *The Lost Boys* de Britse Writer's Guild Award en de Royal Television Society Award. In 1981 viel hij terug in de prijzen met de kortfilm *Sredni Vashbar* die hij schreef, produceerde en regisseerde. Een Oscarnominatie was zijn deel en een Bafta Award (Britse Oscar). Wereldroem kreeg hij echter met het scenario van *The name of the rose* naar Umberto Eco en voor Jean-Jacques Annaud. Zijn eerste langspeelfilm uitstap was in 1988 met *Burning Street* naar Stefan Zweig met Faye Dunaway en Klaus Maria Brandauer, een zeer mooie film die de prijs voor beste productie design, beste kostuums en beste jonge acteur (David Eberts) wegkaapte in Venetië. Zijn *Salt on our skin* naar Benoit Groult werd een terechte flop.

En nu verbaast Birkin opnieuw, met de intimistische en poëtische film *The cement garden* naar de roman van Ian McEwan, wiens vorige roman *The comfort of strangers* door Harold Pinter tot scenario werd omgezet.

Het verhaal draait om Jack (16), Julie (17), Sue (12) en Tom (7), die tijdens de grote vakantie hun ouders verliezen en dat verborgen houden. Wanneer iemand zich in deze wereld waarin de ouders zichtbaar afwezig zijn, wil binnendringen, gaat hun totdantoe erg troebele situatie sterk aan intensiteit winnen. Een tedere film over pubers en over ontwakende begeerte.

★★★ Eerst waren er de verhalen van Raymond Carver (1938-1988), de meest geprezen Amerikaanse schrijver van zijn generatie, die als geen ander de kleine voorvallen die het leven van gewone mensen in de war sturen, in beeld wist te brengen. Toen in 1992 een onthullende en door sommigen onthullend genoemde biografie verscheen, stond hij plots terug in de schijnwerpers. En nu zorgt de soms geprezen en dikwijls verguisde Amerikaanse regisseur Robert Altman voor een nieuwe impuls, want zijn film *Short Cuts* is op negen verhalen en gedichten gebaseerd. (Deze verschenen bij Prometheus/Standaard Uitgeverij en zijn zelfs na het zien van de film méér dan de moeite waard om te lezen.)

Deze complexe film is een kroon op het werk van Altman en velen zullen hem vergelijken met *Nashville* een andere hit van hem. Ook hier heeft hij een net van interactie opgezet, tussen een hele groep mensen. Het lijstje namen dat op de generiek verschijnt is dan ook niet de opsomming van de minsten, er zijn o.a.: Anne Archer, Fred Ward, Jennifer Jason Leigh, Madeleine Stowe, Tim Robbins,

Whoopi Goldberg leidt nonnenkoor, maar redt Sister Act 2 niet...

Lily Tomlin, Tom Waits, Lori Singer, Jack Lemmon, Lyle Lovett e.v.a.

Een sterke film!

★★★ *The Pelican brief* naar de roman van John Grisham is een obsederende thriller van Alan J. Pakula, die produceerde, regisseerde en schreef. Er zijn uitstekende vertolkingen van Julia Roberts, die auteur Grisham duidelijk bedoelde toen hij het over een roodharige schoonheid met lange benen had. Denzel Washington zet een sterke persoonlijkheid neer, en zelfs de bijrollen vertolkt door Sam Shepard, John Heard, Hume Cronyn, Robert Culp en John Lithgow zijn memorabel.

Julia Roberts is Darby Shaw, een studente rechten die heeft uitgezocht wie er wel eens achter de moorden van enkele rechters van het hooggerechtshof zou kunnen zitten, en die nu haar leven in gevaar ziet. Als de overheid haar niet kan helpen, wendt ze zich tot joernalist Gray Grantham (Washington), die blijkbaar reeds spoor had geroken, maar nog niet wist waarheen het hem zou leiden. Zéér sterk.

★★ 1/2 *Wayne's world 2* lijdt overduidelijk niet aan vervolgitis. Deze op een tienerpubliek gerichte film is zelfs leuker dan nummer één. Wayne heeft een

droom waarin hij Jim Morrison gaat opzoeken in de woestijn. Deze adviseert hem om een concert te geven. Waynestock is geboren. Wanneer de sexhongerige huisvrouw Honey Hornee (what is in a name?), nietwaar Kim Basinger) Garth inleidt tot de lichamelijke liefde, en wanneer je de Village People in hun hemd ziet, weet je dat deze hete, leuke klucht het erg goed zal doen... op video.

★★★★ Het Eldorado-programma (Koninklijk Paleis, Meir 50, 2000 Antwerpen) vermeldt in de maand mei hoogtepunten zoals *Scarface* (met Paul Muni), *Dracula* (met Bela Lugosi), *Dr. Jekyll and Mr. Hyde* (met Frederic March), *The invisible man* (met Claude Rains) *Nana* en *La Grande illusion* (van Jean Renoir) en diverse films uit de jaren vijftig van Ingmar Bergman.

○ *Calendar Girl* is een erg vervelende en erg belerende film, die enkel werd gemaakt om Jason Priestley (*Beverly Hills, 90210*) een filmdebuut te verschaffen. Onzin.

○ *Sister Act 2: Back in the Habit* heeft opnieuw Whoopi Goldberg in de hoofdrol. Ze was beter uitgetreden.

Films: er moeten er van soorten zijn...

Willem Sneer

SATERDAG

AHASVERUS

„Paard en koets in Brugs water“, las Ahasverus *Rei maar an!*

Zetduivel:

Queen Elisabeth II

Bomalarm in Centraal Station
bleek Fatah morgana

Voor ANZ is Hans de Booy zangbeest

Zetduivel:

Vlaams Babeldekreet

Waregem zoekt trainer
Wa sei ge?

Blokvorming tegen Shaffy en de Booy

VN: Vernederde Naties...

In Ruanda had ieder zijn zwarte

RUANDA

Naar ons aanvoelen, werd in de vele commentaren de toekomst van de Ruandese bevolking zelf over het hoofd gezien!

De gruwelijke afrekening met 10 Belgische para's is hier inderdaad moeilijk te begrijpen en te verwerken. Ook de onrechtvaardige anti-Belgische hetze komt emotioneel zwaar aan.

Maar, laten wij hiervoor een gans volk in de steek?

Moeten wij „aan de kant gaan staan, het bloed laten opdrogen en de wonden tellen“?

Onze NGO's werkten sterk mee aan de opbouw van de Ruandese „société civile“, aan de binnenlandse tegenmacht, ijverden mee voor het respect van de mensenrechten, droegen bij tot het rijpen van de democratie.

Beperken wij ons nu tot het evakueren van onze landgenoten?

Laten wij Ruandese mensenrechten-activisten, joernalisten, opposanten, leidende personen uit de „burger maatschappij“, Ruandese NGO-medewerkers,... achter, zodat een gewisse dood hen wacht?

„Als het stof is gaan liggen, als het bloed is opgedroogd...“ zullen het deze mensen zijn die hun land weer moeten recht helpen.

Hen nu in de steek laten, staat gelijk met het onthoofden van de Ruandese volkeren. Door alleen oog te hebben voor „eigen volk“ dragen wij mee de verantwoordelijkheid voor eventuele latere Somalische toestanden!

Beleidsverantwoordelijken, kijk verder dan het nu heersende anti-Ruanda-gevoel. Verleen asiel aan Ruandese democraten en bied hen zo de mogelijkheid later hun noodzakelijke taak verder te zetten.

**Lea Guldentops,
Wilfried Van Crombrugge,
Borchtlombeek**

OPROEP

Onder deze titel roept lezer Jos Wouters ons op om bij te dragen tot het nuttig gebruik van Vlaamse symbolen (WIJ, 13 april j.l.).

Het is wel spijtig dat het goede voorbeeld van VU-minister Sauwens minder goed door zijn opvolgers wordt nagedaan.

Beseffen de Vlaamse kiezers dan bv. de volgende VU-presaties niet meer? De eerste en m.i. de grootste was het dekreet Vandezande, waarbij het gebruik van het Nederlands verplicht werd gemaakt in ondernemingen in Vlaanderen en

vooral voor hun sociale betrekkingen.

Tweede VU-verdiensde en deze keer van gewezen senator Van Ooteghem. Hij stelde voor BRTN te vervangen door Vlaamse Radio en Televisie (VRT). Dat was de federale logika in de praktijk. Helaas werd zijn voorstel van dekreet door de BRTN-leiding (Cas Goossens) met pseudo-argumenten (o.a. kosten) tegengehouden.

Derde VU-verdiensde waren de Vlaamse Leeuwenborden, die minister Sauwens aan de grenzen van Vlaanderen deed plaatsen.

Elk van deze VU-verwezenlijkingen lokte hevig protest en unitaristische kwade wil uit. Zo deze symbolische vooruitgang niet krachtiger kon worden voortgezet is m.i. het gevolg van de tweedracht die onze politieke macht versmacht.

Tot in Straatsburg (EU) zelfs toe waar Willy Kuijpers niet herkozen werd als gevolg van Vlaamse tweedracht.

Tenslotte wil ik wel de volgende bedenking kwijt inzake het nuttig gebruik van Vlaamse symbolen. O.K. voor het gebruik van VL als autoplak. Ik ken de wettelijke en internationale voorwaarden ter zake niet, maar zo lang de Vlaamse politieke macht versnipperd blijft (vier

partijen, aub!) is er geen democratische oplossing terzake mogelijk.

Aan de Vlaamse kiezers bv. de raad voor de Euro-verkiezingen. Kies democratisch Vlaams. Ik voorspel dat zelfs VL (voor Vlaanderen en Brussel) en WL voor Wallonië mogelijk zijn.

F. Habitans, Schaarbeek

AMNESTIE-KRUISTOCHT

Mij werd het al enkele jaren duidelijk dat amnestie deze keer niet zo vlug kon komen als deze ten voordele van de activisten. In 14-18 was de kollaboratie grondiger dan tijdens 40-45. Behalve op gebied van wapengebruik. Onmiddellijk na wereldoorlog I kon de Vlaamse beweging „uitpakken“ met de inzet van de frontbeweging.

Maar, tijdens oorlog II was Vlaanderen slachtoffer van zijn idealisme, dat de Vlaamse beweging haast volledig lamlegde. Het werd Degrelle minder kwalijk genomen dat hij duizenden slachtoffers verloor aan het Oostfront. Kwam er dan nog bij dat zelfs Nols van Schaarbeek en VDB van Brussel dank zij de Vlaming Ward Hermans naar moeders pappot mochten terugkeren en de Waalse krijgsges-

vangen niet. Dat kweekte anti-Vlaamse wrevel. Deze wrevel werd heftiger tijdens de koningskwesie. Toen de Volksunie als bij mirakel haar opgang begon (1954) was alle aandacht nodig om zoveel mogelijk Vlamingen weer stemrecht te bezorgen en zo als „partij van de zwarten“ politiek grote invloed te krijgen. Zo sterk was die invloed dat in 1974 alle Vlaamse kleurpartijen gesplitst waren in Waalse en Vlaamse „taal“-partijen, allemaal bereid om België federaal te splitsen.

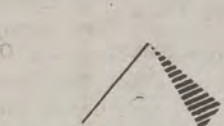
Ondertussen bleven Walen en Vlamingen zonder amnestie zitten. Misschien deels door de wijze waarop we de tweedracht in Vlaams-nationale rangen veroorzaken. De enen gaan in groep naar een amnestie-kruisweg in Sint-Niklaas. De anderen weigeren terecht te komen in de haat van de jaren 30.

Onlangs is Degrelle „de kollaborateur voor eigen roem“ gestorven. Zal de dood van deze Waal leiden

1. tot een vlugge, eerlijke amnestie?
2. of zullen we onder „nationalisten“ blijven kibbelen zonder nog iets konkreets te kunnen bereiken?

**P. Van Bachten,
Mariakerke (O)**

AANBEVOLEN-HUIZEN

nv de winne-fabrisac
mijrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo
offset
repro
enveloppen
rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk
direct mail

U bent van harte welkom bij

**Karel Van Den Berghe
B.V.B.A.**

VLOER en MUURTEGELS

- Steeds ruime kortingen
- Kwaliteitsprodukten
- Uitstekende service
- Keuze uit meer dan 600 soorten

GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

PVBA

**J. BORREMANS-COCK
& KINDEREN**

Algemene Bouwondernemingen

Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u
sleutel op de deur

**DE VRIESE
woonverlichting**
baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

**Brood- en
banketbakkerij**

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT
VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

**EEN
ADVERTENTIE
IN WIJ
RENDEERT**

02/219.49.30

**Freddy en Cecile
Vermeersch-Vaesens**

Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken —
schilderen — behangen —
vloerbekledingen — parket —
louverdrape — luxaflex — ...

**Café & Feestzaal
Op Den Saele**
Boornstraat 141 3798 s Gravenweert
Zitplaatsen feest-
zaal voor 100 per-
sonen. Groepen
en bussen op
afspraak
tegen speciale
prijzen - toeristen-
menu 295 fr.

Brugge bezoeken is ook
kennis maken met het

**Vlaams
Ontmoetingscentrum**

*** De Gulden Spoor**

rechtover uitgang parking

't Zand 22 Brugge
tel. 050-34.30.82

* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof decemberDe familiezaak met traditie

't boerenhof

CAFE-RESTAURANT-FRITUUR

Terras - Lunchroom -
Coffeshop
Altamira stone grill

Prijzen voor groepen
op aanvraag.

De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

**Kostuums naar
maat**

**HERENKLEDING
Vermees**
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

HS

**N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT**

1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44

**Woonkrediet
steeds iets beter!**

HOE DE TAALGRENEN OOK EEN SOCIALE GRENS WAS TUSSEN ROMANTIEK EN SOCIALE ELLENDE

Vaak wordt, bij wijze van stoplap, gezegd dat de Vlaamse beweging ook een sociale strijd was. Daens, de film, het boek, de herinnering hebben daar telkens de nadruk op gelegd. Hoezeer dit ook terecht is en Daensisme en flamingantisme samenvielen, toch was de sociale beweging vaak onverschillig voor het element taal.

In een recent boek *Pour les Flamands la même chose* gaat de historicus Luc Boeva na hoe de taalgrens ook een sociale grens was. Het biedt een kijk op een te weinig belicht aspect van de Vlaamse geschiedenis.

De taalstrijd is een nationale strijd geweest, of in de termen van prof. Lode Wils een kwestie van „secundair nationalisme”. Daarom kon die strijd zich niet op het vooruitstrevende liberalisme beroepen.

Anderen, zoals Luc Boeva, volgen die redenering niet, zij merken wel op dat het progressieve liberalisme en socialisme om verschillende redenen nooit echt de Vlaamse kar hebben mee getrokken, op uitzonderlijke figuren na, die zowel in de Vlaamse beweging als in de sociale beweging een rol hebben gespeeld. Verder viel de Vlaamse beweging op de een of de manier telkens weer te katoliek uit, zodat er steeds een verdenking bij de liberalen, later bij de socialisten ontstond dat de Vlaamse beweging zelf niet de ideale trein was voor de ontvoogding van de arbeiders.

Bij het lezen van dit boek valt op hoezeer de auteur zich dan ook gericht heeft op een korrekt situeren van de beide bewegingen. Door de toonaangevende stromingen tijdens de negentiende eeuw en hun onderlinge relaties centraal te stellen, krijgt de lezer een goed beeld van de gevoeligheden. Bovendien spelen de hoofdacteurs hun rol in dit werk, zodat de individuele stimuli, die uitgaan van leidinggevende figuren uitgedend worden.

De lezer krijgt een beeld van de netwerken en wisselstroom tussen groepen in Vlaanderen tussen 1830 en 1914.

IN DE VAART DER VOLKEREN

In 1830 leek België een onbeduidend land en konden de mogendheden het aanvaarden als een buffer tegen het opdringerige Frankrijk. Hoe zou het militair ooit iets kunnen betekenen? Als het maar Europa niet in een nieuwe oorlog zou storten.

België verwierf vooral economisch en technologisch aanzien. Wat voor België geldt, gaat niet op voor Vlaanderen. Naarmate de industrie in omvang toenam en dit gebeurde vrij snel, verloor een deel van de bevolking aan inkomsten uit huisarbeid. Bovendien lag het merendeel van de investeringen in de steenkoolbeken zodat Vlaanderen, op Gent na, in eerste instantie een sociale en economische woestijn werd. In elk geval is het de ellende van de jaren '40 van de vorige eeuw die van Vlaanderen een achtergesteld gewest heeft gemaakt.

Die achterstelling is niet alleen

ekonomisch gebleven, maar heeft ook op alle vlakken van de samenleving een grote rol gespeeld.

Zat België goed vooraan in het peloton der Volkeren, dan was Vlaanderen met Ierland een van de zwakke broertjes. De taalkwestie is een uiting geweest van die achterstelling. Wie Frans sprak kon zich uit de slag trekken en had een goede positie, wie dat niet kon verloor elke kans op een beter leven.

Toch is de verfransingsdruk op tegenstand gestoten. Enerzijds was er een romantische interesse voor de verleden grootheid en voor de taal, anderzijds begonnen revolutionaire geesten zich te verzetten tegen het lot van de bevolking in Vlaanderen. Niet altijd zagen zij de noodzaak in dat het lot van het Nederlands samenging met het lot van de Vlamingen.

Was dit wel het geval, dan was dit in eerste instantie vaak vanuit een zeker paternalistisch opkomen voor de zaak van de uitgebuiten en uitgesloten.

Het verhaal van Luc Boeva eindigt in 1914, toen Vlaanderen opgeroepen werd de slag der Gulden Sporen te herdenken.

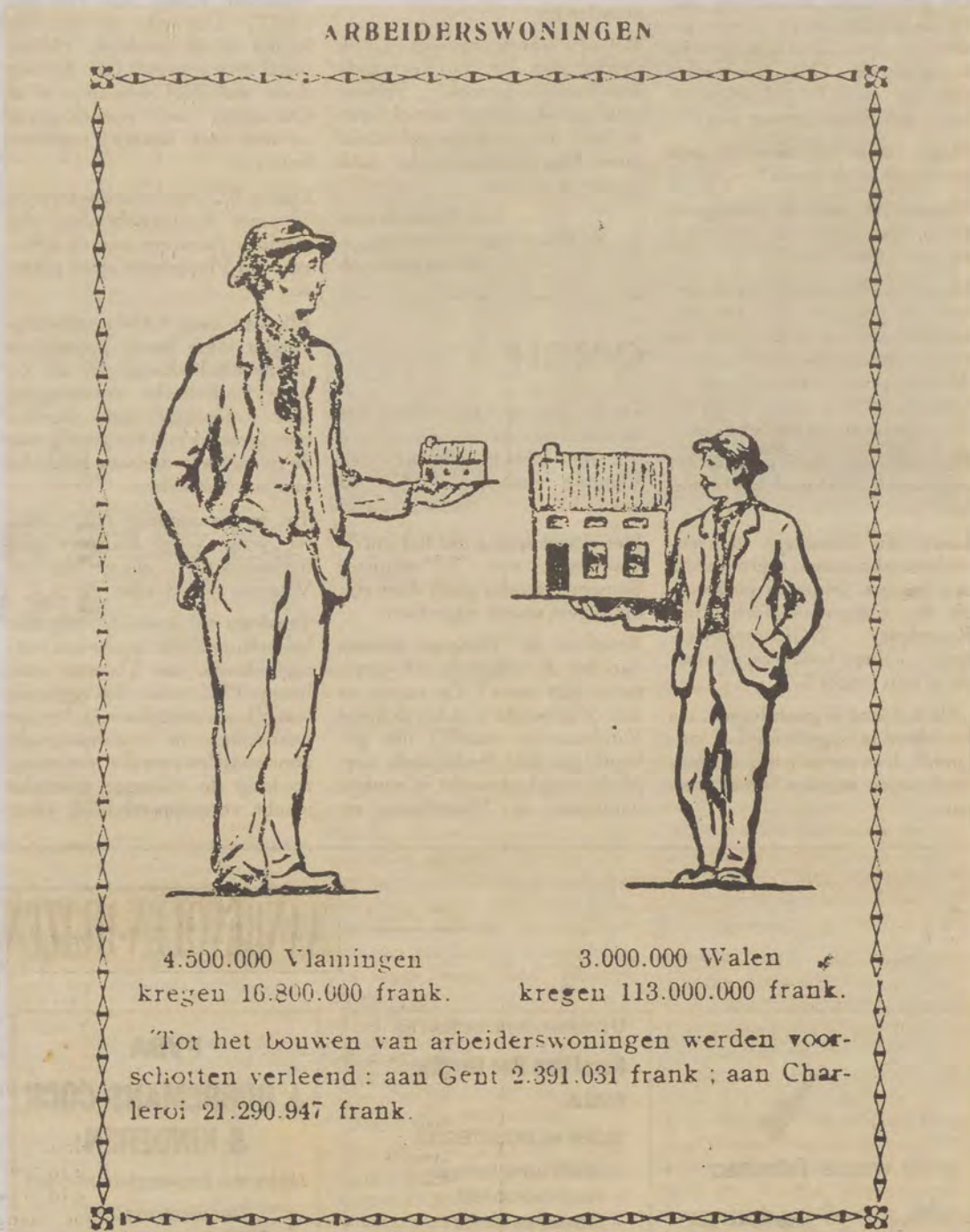
Aan het IJzerfront of in het Aktivisme heeft Vlaanderen een uitweg gezocht voor opgekropte frustraties. Al die tijd hebben de arbeiders ook voor een eigen plaats moeten vechten en pas in 1919 zou de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht een kans krijgen.

WAAROM HET NOOIT KLIKTE

De 19de eeuw is geen eenduidige periode. Als het over de taalstrijd gaat, dan moet men erbij zeggen dat het meer is dan een Vlaams-Belgisch fenomeen. Ook elders in Europa zijn er problemen geweest tussen een gedationaliseerde elite en een machteloze bevolking. De Belgische situatie is in die zin wel uniek, omdat de industrialisatie er zeer vroeg op kruissnelheid is gekomen en de industrie een proletariaat heeft voortgebracht. Dat proletariaat is gedurende decennia sociaal en politiek onmondig gebleven.

Vanuit liberale hoek is er in de 19de eeuw een groep opgestaan die het opnam voor die arbeiders. Naarmate het marxisme aan slagkracht won, is deze groep zich gaan verbinden met de werknemersbewegingen en heeft zij de Belgische Werkliedenpartij (BWP) opgericht. Maar in beginsel was de aktie nogal paternalistisch.

Binnen de kring van arbeiders die in staat waren meer te doen dan te vechten voor het dagelijkse overleven of voor haar eigen promotie te zorgen, is er dan geleidelijk het bewustzijn gegroeid dat zijzelf hun sociale

De wanverhoudingen in het België van de 19de en begin 20ste eeuw waren het gevolg van de asociale en on-Vlaamse politiek van de overheid. (Tekening uit het boekje "Waarom?" van Claudius Severus)

strijd moesten voeren voor ontvoogding en volwaardig deelnemen aan het maatschappelijke leven.

Binnen de arbeidersbeweging is een evidente keuze gemaakt om de emancipatie meteen maar in het Frans door te voeren. César de Paepe maar vooral Edward Anseele vonden dat het Nederlands toch maar een dialect was. Ontvoogden en dan toch nog op de taalbarrière botsen, leek hen weinig zinvol.

Het resultaat van die keuze is geweest dat, ondanks individuele wederzijdse sympathie, een echt samengaan van sociale strijd en taalstrijd er nooit gekomen is.

Maar ook vanuit de Vlaamse beweging was de openheid naar de sociale strijd niet altijd even groot. Immers, de aanhangers van het Nederlands waren in eerste instantie „taelminners”. In latere jaren is de aandacht voor het Nederlands als taal uitgebreid naar de wezenlijke kwestie van de sociale waardigheid en politieke machtsfaktor.

De ekonomische zorg is er pas gekomen met mensen als Julius Macleod en vooral Lodewijk de Raedt. Uiteindelijk is de Vlaamse beweging, van in den beginne een „middleclass” aangelegenheid, ook vrij vlug in het vaarwater van de klerikale beweging terecht gekomen.

Dat heeft een aantal welwillende vrijzinnigen uiteindelijk toch op de loop gejaagd en hen doen terugplooiën op het eenvoudige projekt van de volksverheffing.

VRAGEN

Het boek *Pour les Flamands la même chose* biedt stof tot nadenken omdat het aantoonst dat Vlaanderen tijdens de 19de eeuw, hoe erg de ellende in de jaren '40 en '50 ook was, niet machteloos heeft toegezien. Waren de bekommernissen soms paternalistisch, dan was de aandacht voor het lot van de Vlamingen toch eerlijk en veelzijdig. En al kan men betreuren dat beide bekommernissen, het sociale en politiek-kulturele, niet in één beweging werden opgevangen en vanuit een grote

eenheid werden bevochten, dan kan men ook stellen dat dit het pluralisme tijdens de twintigste eeuw ten goede is gekomen. Bovendien zijn beide bewegingen, door afzonderlijk op te treden misschien wel een veel sterkere motor geweest voor de vooruitgang van Vlaanderen, dan wanneer zij compleet waren samengevallen.

Het boek roept deze twee veronderstellingen op, zij moeten nog bewezen worden. Het is de verdienste van dit werk dat het nieuwe vragen oproept, het is bovendien rijkelijk geïllustreerd en voorzien van een nuttige bibliografie.

Bart Haers

⇒ *Pour les Flamands la même chose. Hoe de taalgrens ook een sociale grens was. Luc Boeva. Uitg. Prov. Oost-Vlaanderen en Archief en Documentatiecentrum van het Vlaams-nationalisme, Antwerpen 1994. 450fr. 183blz.*